

ELOFIZETÉS

HELYREN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Egykötés petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak paletájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvány-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, február 28.

Mai számunk főbb közleményei:

A gazdasági szék a Sennyei bírtok megvétele ellen.
Felekezeti féltékenység a középiskolákban.
Osztrák dühöngés a magyar ipar ellen.
Herceg és grófnő.
Bántfy Dező betegsége.
Estély a katolikus körben.
Belluskák és a majom.

Osztrák agyarkodások.

Arad február 27.

A bécsi Rathaus megremeget: és gótikus tornyáról szédülve bukott le a vasember; a Reichsrath oszlopaival valami lázas érzés járta át; a Ringen keresztül, a Praterben, s Bécsnek valamennyi városrészében, ki a kültekig az elszörnyűködésnek sivitó, panaszkodó, felháborodó szele táncolt végig, elnémitva egy pillanatra az elpusztíthatatlan Wiener Hamourt, a császárváros örök kedélyét.

Mi történt? Az történt, hogy Magyarország megkapta, ami megillette. Először, s eddig egyszer, egyetlenegyszer; nem is minden téren, hanem egy, egyetlenegy doozban. A haditenge észeti szállítás knál Magyarország megkapta a kvótászerű arányt, s ez, a mi miatt rohamra indultak az osztrák gyáripárosok, mögójük sorakozott az osztrák keresztényszocialista párt, s melléjük szegődik minden magyar gyűlölet, ami Ausztriában található.

Hogy ez a természetes, ez a ma-

gától értetődő, ez a jogos, törvény szerint járó dolog egyszer megtörténhetett: kiakarják fordítani sarkaikból a világot. Az, hogy Magyarország a kvótát fizesse, hogy részt vegyen az udvartartás költségeiben, a melyből számára évente néhány sátoros ünnep jut csak, hogy viselje a külső képvi-let terheit, a melynek előnyei tulnyomóan Ausztriát illetik: az helyén való volt, az természetes volt. Hogy azonban a hadi célokra fizetett milliókból valami Magyarországnak is, a magyar iparnak, a magyar munkásoknak is megtérüljön: az hallatlan, s azt nem szabad tűrni. De ha már vissza csinálni nem lehet, — aminthogy nem lehet, — hát bosszúból valakinek a fejét követelik.

A rettenetes dolgot a magyarok számára Hieronymi eszközölte ki. A magyar kereskedelmi miniszter önéretes, határozott, jogokra hivatkozó föllépésének lett az eredménye, hogy a tengerészeti miniszterrel ebben a kérdésben megegyezett, a magyar iparnak a kvótászerű arányt biztosította. Az osztrák keresztényszocialistáknak tehát ez kell. S Bécsből üvölt a hadak lármája: a Hieronymi fejét!

Hanem ez a fej most talán szilárdabul és nyugodtabban áll a helyén, mint akármelyik miniszteré akármelyik időben. Ha csakugyan megeshetnék az, hogy egy magyar minisztert, aki a magyar jogoknak érvényt sze-

rez s azt a minisztert, aki egy ügynek régi, évtizedes igaztalanságai után először állítja helyre a magyar igénynek jogát, e miatt veszély fenyegetné: akkor egész Magyarország, mint egy ember állana ez ember mögé. Politikai véleménykülönbség, személyi indulat, párttaktika nem jelentene válaszfalat abban a meggyőződésben, hogy ez az ember, ez a miniszter most Magyarországnak jogát jelenti s az ő bukása, ha erről szó lehetne, olyan kudarcot, oly irtózatosságot jelentene, amelynek nemcsak a szegylene volna lealázó, de a messze jövőben beláthatatlan anyagi kárát jelentené az országnak.

Szerencsére azonban ily veszedelméről szó sincs. A keresztényszocialista riadóra magyar részről a legkerekébb, leghatározottabb visszautasítás lehet a válasz. Lehet, hogy a nagy megütközés egy tájdalmas csalódást fejez ki. Lehet, hogy Magyarország új politikai alakulását csakugyan félreértették. Abból, hogy Magyarország új többsége Ausztriával az őszinte békét akarta, talán azt olvasta ki, hogy a magyarok a „béke“ kedvéért mindenben engedni fognak az osztrák követeléseknek. Csakhogy ez nem béke s olyan békét, a mely a jogok föladásán épül, nem kíván kötni sem a munkapárt, sem a kormány. Igen, békét akarunk; de e békének első feltétele, hogy odaát, Ausztriában is ismerjék el,

A művelt világfi.

Irta: Kanizsai Ferenc.

Történik a Főnök Ur szobájában. Jelen vannak: Tinódy L. Mór, a Chikagói Nagy Rekord Áruház tulajdonosa és Zala Marcel, orsz. képviselő. (Tudniillik a Chikagói Áruház orsz. képviselője.)

Tinódy L. Mór: Hát mondja meg maga, kedves Zala, hogy ez legyen egy eredményes országos képviselés?

Zala Marcel: De főnök ur...

Tinódy: Kérdeztem? Akkor szóljon, ha kérek. Mondja: ni es-e még mindig a nyakamon ötezer darab elektromos Edison nyakkendő?

Zala: De...

Tinódy: Azt hiszi, fogom talán én viselni ezeket a nyakkendő-tüket? Mind a tizezret? No, és a hétezer darab tréfás ládika? Mi? Mit gondol, hol nőnek ki ezek a ládikák?

Zala: Kérem...

Tinódy: Most kérdeztem és nem tud felelni. Én megmondom. A tréfás ládikák a hasamon nőnek ki.

Zala: De kérem, főnök ur...

Tinódy: Mit kér? Mit főnök ur? Én érzem, én tudom, ezek a legkeserűbb ládák és maga itt áll, mintha huszezer darab husvétőlcsolóból nem huszonhatet adott volna el csupán? És én fizetek ennek az embernek éves bérletjegyet, második osztályon! És mi van az állathang-utánzó készülékkel?!

Zala: (szólni akar)

Tinódy: Jó, jó! Maga ugysem fog tudni egy emberi hangot utánózni! Maga egy em-lős állat.

Zala (nevet.)

Tinódy: Persze, maga nevet! És mégis én vagyok a fejőstehen, aki kiizzadom magának és más képviselőtársainak a jó fizetést, — de jux-tárgyakat eladni nem tudnak. Mindent nekem kell megmagyarázni?

Zala: Kérem, én mindent elkövettem...

Tinódy: Akkor be-zé-jen, ha kérekem...

Zala: Kérdezni tetszett.

Tinódy: Ki? Mit? Én? Kérdezni? Hát kérdezhetek én magától valamit? Ide figyeljen. Őszintén megvallva, kedves Zala, egy percig h boztam, hogy ne csapjam-e el magát. Jó. Nem rugom ki. Még egy kísérletet. Tudja maga, mi van most?

Zala: (Hallgat.)

Tinódy: Egy szezon van most és vannak zsurok. Főleg vidéken vannak zsurok. Maga el fog menni a vidékre bevezetett magát a társaságokba, mint országgyűlési képviselő és lesz egy művelt világfi. rti?

Zala: Érttem.

Tinódy: Nem érti! És mi van magának a nyakkendőjében? Az egy tü? Maga akar művelt világfi lenni? Tűzzön a nyakkendőjébe egy elektromos nyakkendőt és amikor a lódoztor-nál zsurozik, forduljon elmésen az egyik nagysádhhoz, így: „Olvasta nagysád Métenlinket?“ És közben nyomja meg zsebében a gummilab-

dát, amitől a tü világítson. Fogják kérdezni, hol lehet egy ilyen tü kapni és maga megmondja és fölveszi a rendelést. Továbbá tesz a zsebébe egy tréfás ládikát és mondja: „Nagysád, fogadja el hódolatom zálogául tőlem ezt az ékszeret.“ A nagysád kifogja bontani az ékszeret, illetve felfogja nyitni a ládát és kiugrik a rugón egy imitált csörgőkigyó. Fogják kérdezni, hol lehet ezt kapni és maga megmondja, sőt azt is, hogy arisztokrata körökben ez most divatos és tegnapelőtt a Széchenyi grófék estélyén sokan mulattak ezen a ládikán. Így kell terjeszteni a dolgokat, kedves Zala...

Zala: Tehát holnap utazom ...

Tinódy Igen. És az összes jux-tárgyakat viszi magával. És legyen mindig szellemes. Amikor a számbórgést utánozza a zsebében levő kis hangszere, nézzen körül és mondja: „Szólt valamit, uraságod?“ Ha így jár el, meg-lássa, hogy a vidéken eladjuk az ósazes portékát. És mindig mondania kell, hogy ez a művelt világfiak szokása. A büz-labdacsokkal csinján kell bánni és jól teszi, hogy ha olyankor elmésen hátrafordul és szétnéz, és a fejét feddőleg csóválja. Na, hogy csóválná a fejét?

Zala: (Mutatja.)

Tinódy: Nem ugy. Nem ugy. (Mutatja.) Így. És az orrcimpáit is rezegtesse hozzá. Mutassa. Nem jól van. Maga a fület mozgatja. De így is jó. Ezt a számbórgéshez kell csinálni.

Zala: Köszönöm, főnök ur.

Tinódy: Menjen el minden városban a zsu-

a mi bennünket jog és törvény szerint megillet, s a miből nem vagyunk hajlandók engedni. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter az első nagy kérdésben érvényt szerzett ennek az igazságnak, s nem is fog belőle engedni. Elhisszük, hogy Ausztriának ez, ami anyagi kérdésekbe vág, keservesebben esik, mint a koalíciós kormány elméleti kuruckodása; csak-hogy a magyar közvélemény kijózanodása azzal az eredménnyel járt, hogy ép az ilyen kérdésekben nem fog egy jöttát se engedni.

A gazdasági szék a Sennyei birtok megvétele ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

A gazdasági szék ma több órán át tartó vita után úgy határozott, hogy a törvényhatósági bizottságnak nemcsak nem javasolja a Sennyei birtok megvételét, hanem óva inti attól. Ez az álláspont ellentétes annak a bizottságnak a felfogásával, melyet a gazdasági szék a maga kebeléből küldött ki a birtok vásárolás tanulmányozására. Ez az üzletet, helyesnek és kívánatosnak mondotta, mert „ha a birtokot egy idegen pénzesoport venné meg és bérbeadás útján hasznosítaná, annak a városi földbirtokokra okvetlen csökkentő hatása lenne.”

A gazdasági szék plénuma nem tette magáévá az albizottság véleményét, hanem Kilyényi János főszámvevő előterjesztésének adatai alapján határozott és mondotta ki, hogy a szóban lévő birtok megvétele igen rossz üzlet lenne a városra, melyet a birtok vételnél és kezelésnél egészen más szempontok és célok vezetnek mint a magán embert.

Röviden és általánosságban ismertettük a főszámvevő előterjesztését, melyet a gazdasági szék mai ülésén egész terjedelmében magáévá tett azért, mert meg nem cáfolható számadatokkal tudta bizonyítani, hogy a város még az esetben is, ha a birtok holdját ezer koro-

rokra, a kaszinókba és adja el az önműködő hózentrágert is, mondja meg, hogy Alfonz spanyol király is ilyen visel. De hát én félek, hogy maga nem elég szellemes.

Zala: De kérem...

Tinódy: Magának, érte, folyton mesélni kell, miszerint miniszterekkel tetu és hogy tegnapelőtt ajándékozott Petrásnak egy tréfás rózsacsokrot, a mit ha megszagolnak, furesa illata van. És így kell terjeszteni a jó modort. Adja be nekik, hogy juxtargyak nélkül művelt világról el nem képzelhető. És legyen magánál minden. Varázs trombita, tréfás doromb, kakaskukorékolás tréfás ládák, büz-lab dacsok, villamos dolgok és ne mulasztja el megemlíteni, hogy a művelt világról a következő tárgyai vannak: Séta-bot, melyn furulyázni is lehet; kalap, mely alól köszönéskor egy egér ugrik az embertársunk szemébe; zsebkendő, amelybe belefújva a Szekkingeni trombitás vezérmotivuma hallatszik, villamos zseblámpa, villamos gyújtóeszköz szivar, amely ha rágyujtanak, felrobban, és adja el nekem ezeket a portékákat, adja el, mert különben...

Zala: Főnök ur, meg lesz velem elégedve. Ha a rakamaz-pásztói körorvosnak tavaly el tudtam adni az illusztrált angol regényirókat, ez is megy majd. Biztosítom róla, hogy mához egy hétre a pisztrángosi segédjegyző olyan albumot ajándékoz a református lelkész lányának, amelyből, ha kinyitja, egy izé ugrik ki.

Tinódy: Remélem, kedves Zala! Es most menjen a fenébe, terjessze a műveltséget!

naért venné meg és bérbe adná, évente minden holdra 24 koronát fizetne rá.

Tekintettel arra, hogy a közgyűlésen a törvényhatósági bizottság tagjainak sem idejük, de meg türelmük sincs, hogy egy-egy terjedelmesebb javaslatot végig hallgassanak és egyszeri hallás után adatait is megjegyezzék, itt mutatjuk be az érdekes jövedelmezőségi számításokat.

Az 1780 hold nagyságu birtok ára: ha holdankint ezer koronát fizet a város: 1780000 korona, ehhez 4.3%-os átírási illeték 76.540 korona, összesen tehát 1.856.540 korona.

Pénze a városnak nincs, tehát kölcsönt kell felvennie, amit kötvények útján fedez. A 3%-os árfolyam veszteség 55.696 koronára rug. Lenne tehát az egész tőke szükséglet 1.912.236 korona. Ennek évi 5 százalékos kamata 95.611 korona, a birtok adója 5682 korona, községi adója 3392 korona, tehát egy évi kamat és közadó 104686 korona. Ebből a reális számításból kitűnik, hogy a város ezer koronás vételár mellett 1074 koronát fizet tulajdonképpen a birtok holdjáért. Kamat fejében minden hold után 58 koronát, adók fejében még öt koronát fizet el a város, úgy, hogy minden hold évente visszatérő terhe 58 korona.

Leopold Zsigmond a birtoknak 1919. évi szeptember hó 30-ig bérlője fizet 52000 korona évi bért és összes közadókat ami végösszegben 61075 korona, tehát holdanként 34 koronát. A bérlési idő lejáratáig mutatkoznék a város részére 48611 korona évenkénti veszteség ami holdakra átszámítva azt jelenti, hogy ha a város ezer koronáért venné is meg a Sennyei birtok holdját, akkor is huszonnégy koronát vesztené minden holdon, míg, Leopold szerződése fennáll. Ez a legjobb eset. A vétel csak rosszabbodhatik ha a város drágábban venné a földet: 1100 koronás bér mellett 30 koronát, 1200 korona mellett 35 koronát, 1250 koronás vételár mellett pedig 37 koronát fizetne rá egy holdra évenként.

Ehhez még hozzá kell számítani azt is, hogy a jelenlegi bérlőt százezrekkel kellene kártalanítani, hogy a birtokot a városnak átengedje, azonnal a vétel után, ami még nagyobb károsodást jelentene.

A gazdasági szék tagjai látták, hogy a számok bizonyító ereje ellen küzdeni nem lehet és ezért elfogadták az előterjesztést, kimondva, hogy a buzsáki pusztá megvétele a városra veszedelmes és káros kísérlet lenne, mely ellenkezik a törvényhatóság feladataival, céljaival és ezért nem is tanácsolható a közgyűlésnek.

Azonban a főszámvevő előterjesztése nemcsak ezt a földvásárlási tiltakozást foglalja magában. A dícséretre érdemes elabratum második részében, megokolt javaslatban arra kéri a gazdasági szék, hogy adja el a város a már meglévő földbirtokait, mert évente igen tekintélyes összeget fizet rá a mezőgazdaság.

Komolyan megfontolandónak tartom — mondja a főszámvevő — azon kérdéssel foglalkozni, hogy nem volna-e úgy gazdaságosság, mint városfejlesztési és népjóléti célnak megfelelőbb, ha Arad szab. kir. város közönsége a közcélra, nevezetesen állattenyésztési és ipari célok előmozdítására nem szükséges összes külhatári földjeit eladná és a vételárból magas kamatozású kölcsöneit még azok convertálása előtt kifizetné, az így megmaradó feleslegről pedig kulturális gyorsabb fejlődését, csatornázását, közegészségügyét, közrendészetét, az Óvár-tér kiépítését, modernebb közlekedését és a közszolgáltatásokat teljesítő városi közvállalatokat alapozná meg és fejlesztené.

A kérdés ugyanis úgy áll, hogy van Arad szab. kir. városnak bérbeadás útján hasznosított

4.765.900 kor. forgalmi értékű 5118 (1100 öles) hold földbirtoka, melyből évenként és összesen 169.902 kor. bérjövédelmet és ez alapon a bérlőkre kivetett 79% 3355 K. 56 f. községi adót, összesen 173.267 K. 56 f. összjövédelmet élvez.

Ezzel szemben azonban van a város törzsvagyományának az 1910. évi december 31-iki álladék szerint 5.725.552 K. szenvedő tőketartozása, melyben a szóbanforgó földbirtok értéke 4.765.900 K. után átlag 4.8% vagyis évi 224.763 K. — f. kamatot fizet. Ezenkívül fizet

ezen földbirtok után földadóban	11.160 K. 65 f.
betegápolási pótdobban	558 K. 03 f.
szárazéri költségben	1.601 K. 07 f.
egyenértéki illetékben	1.745 K. 68 f.

összesen fizet kamatban és közadóban 244.829 K. 03 f. A fentebb kimutatott 173.267 K. 56 f.

jövedelemmel szemben, tehát ráfizet a város közönsége a földbirtokára évenként 71.561 K. 47 f.

még ha ezen földet örök áron eladná, akkor felszabadulna a város 228.763 K. — f.

Kamat 16 066 K. 03 f.

Közadó és illeték fizetési kötelezettségétől, ellenben bevenne 11.160 K. 65 f. földadó után eső 70%

7.812 K. 45 f.

községi adót, 7% utadobban 781 K. 24 f.

és minthogy tapasztalat szerint 15 év alatt minden ingatlan gazdát cserél, évenként legalább 3166 K. — f.

átírási díjat. Így összesen 256.588 K. 52 f. évi megtakarítás, illetve jövedelem jelentkeznék az elveszendő 173.267 K. 56 f. bérjövédellel szemben, vagyis a város közönségének terhe évi 83.321 koronával csökkenne.

Nincs ezen jövedelembe bevéve azon tetemes adójövedelem, mi 5118 hold földnek kis parcellákban való eladása folytán a lakosság szaporodásával és a kisgazdák fokozott termelőképességével előálló ipar és kereskedelem fejlődéséből keletkeznék.

Fel lehetne ezen terv ellen hozni, hogy a város hitele ma nagyrészt épen ezen földeken mint jelzálogon nyugszik és így el nem idegeníthetők. Azonban a hitelviszonyok mai fejlettségével ezen aggály is teljesen alaptalan, amennyiben a városok hitele ma már nem azok birtokain, hanem a városok intellektuális értékén, a lakosság mozgékonyosságán, a város forgalmán, a lakosság adózóképeségén épül fel.

A gazdasági szék tagjainak óhajára ezzel a kérdéssel egy rendkívüli ülésen foglalkozik a bizottság.

VIDÉK.

Ünnepelt kaszinói elnök. A borossebesi kaszinó elnöke Hajdu József szolgabírónak tiszteletbeli főszolgabíróvá történt kinevezése alkalmából e hó 23-án 60 terítékű banketet rendezett, amelyen az egész járás intelligenciája résztvett. Szabó József ref. lelkész a kaszinó alelnöke szép beszédben üdvözölte az ünnepeltet, amire Hajdu köszönetet mondva s Urbán Iván főispánra emelte poharát. Ezután a járás tisztikara nevében Löw Mihály dr. járásorvos, a járás jegyzői kara nevében Tamó Zsiga al-mási jegyző, a járás segédjegyzői kara nevében Világ János déznai s. jegyző, Weinckheim gróf borossebesi uradalmi tisztikara nevében Gámbing Alajos jóságfelügyelő és a járás közönsége nevében Bienensteck Jakab, s ezeken kívül még számosan mondtak beszédeket. A jelenlévő társaság a késő éjjeli órákig együttmaradva ünnepelte a nagy népszerűségnek örvendő elnökét, mint a vármegye egyik munkás tisztviselőjét.

Osztrák dühöngés a magyar ipar ellen.

— A magyar álláspont diadala —

Távirati tudósítás.

Arad, február 2.

Az a megállapodás, amely a kereskedelmi minisztérium és a tengerészeti parancsnokság között a magyar ipar részesedésére vonatkozólag létrejött és amely a magyar ipart a kvóta arányában akarja a megrendelésben részesíteni nagy felháborodást és haragot keltett az osztrák delegátusok között, különösen a keresztényszociálistáknak fűz az egyezmény és felhasználják az alkalmat a Montecuccoli tengerészeti parancsnok elleni támadásra. Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma délután tartott ülésén a tengernagy ellen irányuló éleshangú határozati javaslatot fogadott el. Egyesek azt vélik, hogy a tengerészeti parancsnok állása megrendült, más forrás szerint azonban sikerülni fog az ellentéteket elsimitani. A magyar kormány mindenesetre szilárdan ragaszkodik a megállapodáshoz és abból szírárt sem hajlandó engedni.

Keresztény szociálista fenyegetés.

A bécsi lapok nagy cikkeiben követelik az egyezmény megváltoztatását és azzal fenyegetőznek, hogy az osztrák delegáció nem szavazza meg a tengerészeti költségvetést, ha a magyar ipar tényleg megkapja az ígért szállításokat.

Budapestről jelentik: A Budapesten tartózkodó osztrák delegátusok tegnap közölték ezt az álláspontjukat Weisskirchner osztrák kereskedelmi miniszterrel. Hivatkoztak az osztrák és a magyar kormány között 1906-ban létrejött egyezményre és azt mondják, hogy ezt az egyezményt most megszegte a magyar kormány és a tengerészeti vezetőség. Ez az egyezmény ugyanis kimondja azt, hogy abban az esetben, ha a magyar ipar valamely cikkben nem szállítóképes, akkor csak más hasonló cikkel lehet kárpótolni.

A tengerészeti költségvetés leszavazásával fenyegetőznek most az osztrákok. Bécsből leívták Weisskirchner kereskedelmi minisztert, aki tudvalevőleg a keresztényszociálista párt egyik vezére. Egy bécsi hétfői lap ma táviratot kapott Budapestről, amely szerint Weisskirchner már ígéretet is tett az osztrák delegátusoknak, hogy az osztrák kormány nem fogja elismerni a tengerészeti vezetőség és a magyar kereskedelmi kormány között létrejött egyoldalú egyezményt.

Ennek a harenak kettős rugói vannak. Előszörban Montecuccoli és Schönaich megbuktatása a célja, akik sohasem voltak kedvesek a keresztényszociálisták előtt, de szól Weisskirchner ellen is, akit a keresztény-szociálista párt egy nagy frakciója, élén Gessmann és Steiner delegátusokkal, mindenáron meg akar bukztatni. És a magyar kérdés mindig alkalmas arra, hogy az osztrák elégedetlenkedők otthon népszerűséget szerezzenek vele maguknak.

Ma délelőtt a keresztény-szociálista delegátusok értekezletet tartottak, amelyen részt vett Weisskirchner kereskedelmi miniszter, Smelak sorhajóhadnagy, továbbá Schlegel, Gassenmayer és Brosche delegátusok is.

A keresztényszociálisták fentartották álláspontjukat, hogy a Hieronymi-Montecuccoli-féle megállapodás sérti az 1906-iki megegyezést, sérelmes az osztrák iparra és épp ezért osztrák szempontból elfogadhatatlan.

A tanácskozás két óra hosszat tartott és az eredménye az, hogy a keresztényszociálisták a delegációban tiltakoznak a megegyezés ellen,

amennyiben pedig az osztrák kormány, vagy a tengerészeti parancsnokság nem tesz megnyugtató kijelentést, illetve nem helyezi hatályon kívül a megállapodást, úgy a keresztényszociálisták a tengerészeti költségvetést nem fogják megszavazni.

Támadás a tengerészeti parancsnok ellen.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottságának ülése következőkép folyt le:

Exner előadó vezeti be a vitát hosszabb beszéd kíséretében, melyben erősen bírálja Montecuccoli eljárását. Ezt a rendszert nem lehet elég erősen elítélni és gyenge mentség az, hogy a tengerészeti parancsnok a parlamenttel szemben való kötelezettségeit nem ismeri. A legenyhébb, amit mondhatni róla az, hogy ügyetlenség volt, amit csinált. A pusztán elítélés azonban nem vezet célhoz. Meg kell neki mutatni a korrigálás útját is.

Brosche osztályfőnök ismerteti a Weisskirchner osztrák kereskedelmi miniszterelnöke alatt tegnap Budapesten tartott értekezlet jegyzőkönyvét. E szerint ott a miniszter a következőket állapította meg. Az osztrák kereskedelmi minisztérium nem ismeri el magára nézve az 1911. évi januári megállapodás kötelező voltát, minthogy az ellenkezik az 1906. évi megállapodással és ragaszkodik az 1906. évi megállapodáshoz. A kereskedelmi minisztérium hajlandó az 1906. évi egyezmény revíziójára a flottaprogramra vonatkozóan. Az esetre, ha egy nagy csatahajót csakugyan magyar hajógyárban építenének, az osztrák kereskedelmi minisztérium ragaszkodni fog ahhoz, hogy a löszerek és patronhüvelyek szállítására vonatkozó megállapodás hatályon kívül helyeztessék és ezen a téren is a kvótaszerű felosztás legyen érvényben. Weisskirchner biztosítja a delegációt, hogy a kereskedelmi kormány ragaszkodik az ezen pontokban lefektetett alapelvekhez és ezt az álláspontját a legnagyobb nyomatékkal fogja képviselni.

Karłowski szükségesnek tartja, hogy Ausztria megvédje jogait, de e mellett onum cuique tribuere. E kérdésben bizonyos tartózkodással kell eljárni. Tárgyilagos, szelid eljárás többre vezet, mint izgatott kirohanások.

Zazworka meglegedését fejezi ki a bizottság eljárása felett.

Ezután Steiner előterjeszti határozati javaslatát, amely így hangzik:

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága a tengerészeti parancsnoknak a magyar kereskedelmi miniszterrel kötött megegyezéseit el nem ismeri és a leghatározottabban tiltakozik az osztrák delegáció tudta és beleegyezése nélkül létrejött a hadseregi szállításokat illető megegyezés vagy ígéretből származó minden következmény ellen. A delegáció felszólítja a közös kormányt, hogy a legközelebbi delegáció elé a szállításokról és azoknak a két kormány közötti elosztásáról számszerű, minden részletre kiterjedő kimutatásokat terjeszzen elő és tegye lehetővé a delegációnak, hogy az elosztást és annak minden tételét megvizsgálhassa és ellenőrizhesse.

Damm és Fink delegátusok felszólalásai után Exner előadó határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a delegáció fejezze ki rosszallását a tengerészeti vezetőség iránt a magyar kormányval kötött egyezmény miatt. Montecuccoli — ugymond Exner — imparlamentárisan járt el, mert a delegáció háta mögött egyezkedett a magyar kormányval. Ezért minden megrovást megérdemel.

A delegáció mindkét javaslatot egyhangúlag elfogadta.

Ezután Chmelarc sorhajó kapitány kijelenti, hogy a felvett jegyzőkönyv nem bir a változhatatlanság jellegével, annál kevésbé, mert a főösszeg meg sincs állapítva. Sajnálja, hogy az ügyet nem hozták idején az osztrák delegáció elé.

Montecuccoli állása meggingott?

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse budapesti értesülése szerint nagy feltűnést keltett, hogy Montecuccoli nem jelent meg a hadügyi albizottság ülésén. Az osztrák delegáció tagjai közt azt beszélék, hogy Montecuccoli állása megrendült. Ha nem is fog azonnal visszalépni, mégis valószínű, hogy a legközelebbi delegációban már nem fog megjelenni. Utódjául Hausz viceadmiralist emlegetik.

Bécsből jelentik: Itteni informált körökben azt hiszik, hogy sikerülni fog a tengerészeti parancsnok állása körül felmerült nehézségeket elsimitani. Ezek a hírek Montecuccoli egy budapesti nyilatkozatára vezetendők vissza, melyben kéri, ne csináljanak neki nehézségeket. A szállítások felosztása örökös veszekedések forrása, melyek a tengerészet vezetőségének nagy nehézségeket okoznak. Nem hiszik, hogy Montecuccoli a tengerészeti program keresztlívitele közben lemondana állásáról.

Nem enged a magyar kormány.

Budapestről jelentik: A magyar delegáció mai plenáris ülésén folytatták a tengerészeti költségvetés tárgyalását.

Napirend előtt Heltai Ferenc szóváltette az osztrák delegátusoknak a magyar ipari részesedéssel szemben elfoglalt álláspontját.

Lukich sorhajóhadnagy Montecuccoli gróf, a haditengerészet főparancsnoka nevében kijelentette, hogy a tengerészeti parancsnokság ragaszkodik a megkötött megállapodás tartalmához.

Vita folyamán is szóváltették az osztrák delegátusoknak az ipari részesedésre vonatkozó álláspontját, amire Rosenberg Gyula előadó a kereskedelmi miniszter nevében kijelentette, hogy a kereskedelmi minisztérium ragaszkodik a részesedési tárgyalásokról felvett megállapodásokhoz, attól eltérni nem hajlandó. Az egész ügyet különben olyannak tartja, amelyben a kereskedelmi minisztérium közbenjárására a tengerészeti parancsnokság intézkedik.

TANÜGY

(—) Iskolai ünnepély. Jól sikerült ünnepélyt rendezett vasárnap délután az aradi állami főreáliskola gyorsirókőre, a Liceum disztermében. A nagytermet zsúfolásig megtöltötte az előkelő publikum, a melynek soraiban Arad város társadalmának minden osztálya képviselve volt. Az ünnepély félöt órakor vette kezdetét. Kovács Antal VIII. osztályu tanuló rövid talpraesett beszéddel nyitotta meg a hangversenyt; ezután az intézet növendékeiből alakult ifjusági zenekar Mozart szerenádját adta elő művészi készültséggel, precíz előadásban. A közönség sokáig tapsolta a művészi zeneszámot. Fischer István VII. oszt. t. prológiát Angele Jenő III. oszt. t. szavalta. A nagyhatású beköszöntő szerzőjét és előadóját a közönség hosszasan ünnepele. Ezután Molnár Ferenc tréfás iskolai jelenetét; névszerint Melchner Jenő, Amigo Rezső, Weicherz István, Grieshaber Izsó, Lengyel Lajos, Moskovitz János, Salamou Izsó, Lázár Manó és Urai Tivadar, akik mindannyian nagy sikereket arattak. Majd az intézeti zenekar magyar népdalokat játszott s ezt követőleg Winkler Antal VIII. oszt. t. magánjelenetet adott elő, megkapó rutianal. Zsur a Trombita-utcában című. Az ügyes előadót s az öt kísérő hegedűjátékosokat, Fischer Istvánt, Lengyel Lászlót, Ungár Imrét és Grünberger Oszkárt a publikum sokszor kitapsolta. Ezután ismét egy bohózat a Box és Cox következett.

Ezekben a következők szerepeltek: *Ehbar Frigyes, Rudas Bódog, Papp László*. A növendékek ügyes játékát a közönség nagy tetszéssel kísérte. Az ünnepélyt *Somogyi Lajos VII. o. t.* záróbeszéde fejezte be és utána az ifjúsági ének és zenekar a Hunyadi indulót adta elő. A fényesen sikerült ünnepélyért az elismerés első sorban is *Polgár Gy. Odön dr.* főreáliskolai tanárt, a gyorsírók vezetőjét illeti.

(-) Az iskolaszék ülése. Arad város községi iskolaszéke március hó 2-án délutáni 4 órakor a városháza kistermében ülést tart.

Az ülés tárgyai. Az iskolaszék megalakulása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendelete Kovács Ferenc volt közs. tanító nyugdíjazása tárgyában. Cziráky Márton ig. tanító kérelme szabadság megadása tárgyában. Szathmáry István polg. isk. igazgató két havi szabadság megadása tárgyában benyújtott kérelme. A Ferenctéri polg. fiúiskola igazgatóságának előterjesztése a tanórák mikénti ellátására vonatkozólag. Tanfy Mária polg. isk. tanítónő kérelme szabadság megadása tárgyában. Előterjesztés a közs. polgári iskoláknál szervezendő tanári állások tárgyában. Aradvármege kir. tanfelügyelőségének ajánlata hivatalos helyiség bérbévétele tárgyában. Az orsz. köznevelődési tantes kérelme kiadványainak megrendelése tárgyában. A közs. polg. iskolai tanérek kérelme lakáspénzüik felemelése tárgyában.

Herceg és grófnő.

— Százerekre rugó család. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 27.

A fővárosi arisztokrata körökben mostanában sokat beszélnek egy rendkívüli érdekes családi afferről. Az eset középpontjában egy grófnő áll, egy magyar főúr esinos özvegye, aki a főváros társadalmi életében élénk szerepet játszott. A grófnő nagyratörő terveket szőtt és hozzá is fogott kivitelükhöz, de családok kezébe került és nagyravágására alaposan ráfizetett.

A grófnő nem volt meglegedve rangjával és társadalmi pozíciójával, inkább valamelyik uralkodóház tagjai sorába szeretett volna tartozni. A szép mánásasszonynak nem soká kellett vőlegény után keresgélni, hamarosan akadt kéréje, akinek ugyan vagyona nem volt, de tényleges uralkodóház leszármazottja volt, amennyiben egyik rokona ma is egyik német tartomány trónján ül.

A grófnő és kéréje hamarosan „megszerezték egymást.” Mindent elrendeztek már az esküvőre vonatkozólag is, nem hiányzott már hozzá semmi egyéb, mint az uralkodó hercegi család fejének beleegyezése. Ez azonban igen nagy akadály volt mert a hercegi család házitörvényei a grófnővel kötendő házasságot meszalliansznak bélyegzik és így a grófnőnek hamarosan meg kellett tudnia, hogy ha a herceg el is veszi, a házasságuk morgantikus lesz és ő vőlegényének soha törvényes felesége nem lehet.

Kapóra jött azonban ekkor a grófnőnek egy okos tanácsadó, aki azt ajánlotta, hogy segíteni fog neki a hercegi család házitörvényeit kijátszani. Azt javasolta az illető tanácsadó, hogy a grófnő szerezze meg a *sganyol grand* méltóságot s ezzel a herceggel egyenrangúvá válik. Arra is ajánlkozott, hogy a méltóság megszerzését közvetíteni fogja.

Meg is indult a levélváltások, tárgyalások sorozata és pedig olyan mederben, hogy a hercegnő méltán bizakodhatott legforróbb vágyának sikerében. Akadtak ugyanis a spanyol arisztokrácia körében, akik hajladosnak nyilatkoztak befolyásukat a grófnő érdekében érvényesíteni. Persze mindez nem ment ingyen, sőt ellenkezőleg a grand méltóság kieszközölésére megindított akció nagyon drágának bizonyult. És nagyon hosszadalmasnak. A közvetítő különféle címeken igen gyakran kért pénzt a grófnőtól, úgy, hogy az ügy már jó néhány ezer koronájában volt, amikor rájött, hogy csalóbanda hálójába került. Hogy a grófnő a grand méltóság megszerzésével tényleg egyenrangúvá lett volna-e a herceggel nem tudják, de bizonyos, hogy a hercegnőt alaposan kijátszották. Elszedtek tőle több százezer koronát és végül is kisült, hogy az egész spa-

nyol grand méltóság ügye egy ravasz csalóbanda manővere. Ezek után arisztokrati körökben azt is kétségbe vonják, hogy vajjon a szép mánásasszony vőlegénye csakugyan tagja-e az uralkodó hercegi családnak, vagy pedig ő is a szélhámos bandához tartozik-e.

Felekezeti féltékenység a középiskolákban

— Tanárok a vallási békéért. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 27

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület választmánya vasárnap délelőttől késő estig rendkívül látogatott gyűlést tartott, amelyen a választmányon kívül, az egész budapesti tanárság és sok vidéki tanár volt jelen, hogy visszaverjék azokat a támadásokat, amelyeket a Katolikus Tanáregylet, kivált annak elnöke, *Mázy Engelbert* állami főigazgató az Országos Tanáregylet és a liberális tanárság ellen a legutóbbi hetekben intézett. Sulyt és tekintélyt adott a gyűlésnek, hogy azon az egyesület tiszteletbeli tagjai: *Beóthy Zsolt dr., Hegedüs István, Fináczy Ernő, Beke Manó* egyetemi tanárok is résztvettek.

Az egyesület folyó ügyeinek elintézése után *Kármán Mór* tiszteletbeli tag tartott előadást „Felekezeti ség, nemzetiség, társadalmiaskodás és a magyarság” címmel.

(Egy az erkölcs.)

Előadásában kifejtette, hogy minden oly törekvés, amely a köznevelés körében, a közoktatás bármely ágában, egyoldaluan felekezeti, nemzetiségi, vagy társadalmi osztályérdeket szolgál, vagy ilyenmü érdekek nagyobb érvényesítését veszi célba, ellenkezik a magyar nemzet alakuló közéletének és fejlődő erkölcsi-ségének jelentős, szent feladataival. A köznevelés szempontjából fontos, hogy minél előbb megvalósuljanak a régi százados követelmények. Az erkölcsi nevelés követelményei szerint alakuló iskolai élet egysége érdekében kívánatos, hogy az iskolai és nemzeti ünnepek keretében minden olyan intézkedés mellőztessék, mely bármiképpen alkalmat nyit felekezeti féltékenységre, általában az iskolai ifjúság, valamint a tanári testület lelki közösségének ártalmára válhatik. Itt kitért az előadó az öt nemrégiben a katolikus tanáregyesület gyűlésén *Mázy Engelbert* főigazgató részéről ért támadásokra is. A vádakat, amelyeket ellene hangoztattak, erőlyesen visszautasította.

(Az iskola mindenkié.)

— Engem akart türelmeire inteni — ugymond — bírálóm, mondván, hogy ő is türelmes. Türelmes lehet-e az, aki türelmét azzal bizonyítja, hogy mily türelmesek a katolikusok, akik megtürik, hogy keresztény pénzen fenntartott iskolákban annyi más vallású járjon, mintha 9—10 milliót tenne ki számuk e hazában. Az 1838. XX. t.-e. szerint valláskülönbség nélkül mindenkinek nyitva áll az iskolázás. Senki soha nem gondolt arra, hogy percentuálni fogják az iskolák növendékeit.

E szavaknál felállt *Mázy Engelbert* és szó-lásra jelentkezett. *Kármán Mór dr.* ekkor kijelentette, hogy ha tudta volna, hogy bírálója jelen van, sokkal erősebben és kiméletlenebbül támadta volna.

A tapsoktól és éljenzésektől számtalanszor megszakított előadás után percekig tartó ovációban részesítették dr. *Kármán Mór*t. Az előadáshoz *Mázy Engelbert* szólt hozzá. Elhárította magától azt a támadást, amelyben őt *Kármán Mór* részesítette. Kijelentette, hogy eddigi írásában és az inkriminált beszédben is mindig

kifejezte tiszteletét *Kármán* iránt. Itt sem támadta meg *Kármán* vallásosságát, csak kifejezte a katolikus tanáregyesület álláspontját a vallásoktatásnak az iskolákból való kiküszöbölésére irányuló törekvésekkel szemben. Tette ezt *Kármán Mór*nak egy cikke alapján. *Kármán* őt főigazgatói működésében is megtámadta.

Beszédét állandóan zajos ellentmondások szakították meg és végeztével Elállí-kiáltások fogadták, amit *Kármán Mór*nak ismételt zajos éltetése követett. *Kármán* válaszában csak azt mondta, hogy azok az idézetek, amelyeket *Mázy* beszédeben elmondott, hamisítások. A maga részére nem tiszteletet, hanem tisztességet követel. *Mázy* kijelenti végül, hogy a hamisítás vádját visszautasítja, mert az, amit ő beszédeben idézett, kiolvasható *Kármán* cikkének tenorjából. (Ohó!-kiáltások.)

Négyessy László elnök a vitát berekesztette és kijelentette, hogy a későbbi esetleges jó vagy rosszhiszemü felhasználások megelőzésére ki kell mondania azt, hogy az előadásban a vallás kiküszöböléséről szó nem volt és így azt sem pro, sem kontra felhasználni nem lehet és nem szabad. A nemzeti munka érdekében kell közösen dolgozni és egyesíteni az erőket.

(A hittanárok ügye.)

Ezután *Jancsó Benedek* alelnök vette át az elnöklést és *Négyessy László* előterjesztette a hitoktatók státuszrendezésére vonatkozó felterjesztést. A felterjesztés hangoztatja a rendezés szükségét és kéri a kormányt, hogy intézkedjék, hogy a kellő közneveltséggel és pedagógiai garanciákkal esetében a hitoktatók előlépése is párhuzamos legyen a többi rendes tárgyak tanáraiéval és nyugdíjigényük biztosítottassék. A felterjesztés ezután a hivatalos terv anomáliáival szemben felmerült aggodalmakat részletezi. Az előadó hangsúlyozza, hogy a főcél a hitoktatók részére tisztességes ellátás biztosítása. *Kármán Mór* és *Gulyás István* hozzászólása után az előadó összegezve a felszólalásokat, azt a javaslatot tette, hogy a memorandumban kérje az egyesület a minisztert az anyagi rendezésre, fejtsse ki, hogy a jelen rendezés törvényellenes és a rendezésnek az 1883. XXX. t.-c. sértetlen fenntartásával kell történnie és végül hívja föl arra, hogy a rendezést az egyházi hatóságokkal történt megbeszélés alapján eszközölje. E javaslatot a választmány egyhangulag elfogadta.

(Barkóczy ellen.)

A délutáni gyűlésen *Sajó Sándor* főtitkár beszámolt az egyesület folyó évi működéséről és örömmel hangsúlyozta, hogy a lezajlott tanár-kongresszus óta az egylet tagjainak száma 1500-zal gyarapodott. A pénztáros jelentése után *Baumgartner* Alajos terjesztette elő határozati javaslatát, amely kikel a magyar középiskoláknak *Barkóczy* uralkodása óta szomorúan elharapódzott iránya ellen, amely az egységes magyar nemzet kialakítása helyett az iskolában és társadalmában felekezeti elkülönítést idézett elő és az ifjúság lelkét megmérte-lyezte.

Usetty Ferenc javaslatára nagy lelkesedéssel szavaztak bizalmat *Lévay Ede dr.* szerkesztőnek a Katolikus Tanáregylet részéről ért támadásokkal szemben. *Usetty* hangsúlyozta, hogy olyan eszközökkel harcolnak *Barkóczyék*, amelyek a nem kongregációs katolikus tanárokat sem kimélik. Végül *Kosáry István* indítványára bizottságot küldtek ki a tanárok háza megépítése ügyében.

(Tanárok tisztelgése.)

Az országos középiskolai tanár egyesület küldöttsége ma délben *Négyessy László* elnök vezetésével tisztelgett *Balogh Jenő* államtitkár-

nál. Az elnök az egyesület nevében üdvözölte az új államtitkár hivatalbalépése alkalmából. Balogh Jenő melegen megköszönte az üdvözlést. Nagyon örül a tanárok támogatásának, mert tudja, hogy szüksége lesz rá és hogy mily nagy szerepe van a középiskolának a nemzet tudományos fejlődésében. Szívesen vett tőlük bucsut és biztosította őket jóindulatáról.

Belluskák és a majom.

— Levél Szász Zoltán előadásáról. —

*

Panaszos levél érkezett ma szerkesztőségünkbe. A levelet Csiz Alfréd dr. ügyvédjelölt és zsuriu írta és a következőképp hangzik:

Tisztelt Uraim, én mindig szerettem és nagyra becsültem az újságírókat és naponta tizenkét lapot olvasok el. Tehetségemhez képest boldogulásukat is elősegítem. Mikor meghallottam, hogy Szász Zoltán Aradra érkezik, rögtön vettem egy jegyet a nulla sorban és rábírtam Belluskákat is, hogy jöjjenek el. El is jöttek és végighallgatták az előadást. Belluskának nagyon tetszett, folyton nevetett és mikor az előadó azt fejtegette, hogy a legtöbb nőnek vagy iksz, vagy ólába van, Belluska a karomba csipett és ezt sugta belém:

— Figyelje csak meg legközelebb a Cselei Piroška lábát. Az már nem is iksz, az már ipzilon.

Az anyja nem győzte eleget korholni. Félt. Állandóan attól félt, hogy pikánsra fordul a dolog és megkönnyebbült sóhaj hagyta el a keblét, amikor az első résznek vége volt.

Az előadás után odafordultam a kisasszonyhoz.

— No kedves Belluska, hogy volt megelégedve a mai délelőttel?

A kisasszony legnagyobb csodálkozásomra aggodalmas arcot vágott.

— Mondja kérem, nincsen magánál véletlenül egy centiméter?

— Centiméter? Minek kell magának centiméter?

Csak. Nincsen? De talán egy collstokja van?

Persze, hogy volt. A kisasszony kikapta a kezemből, kinyitotta, megmérte az orrocskáját, aztán a collstokot a homlokára fektette. Az édesanyja rosszaló tekintettel nézte a műveletet, amely azonban fél percig sem tartott. Akkor a kisasszony elnevette magát és mosolyogva nyomta a kezembe a collstokot.

— Hála istennek kisebb, — mondta és megkönnyebbülten sóhajtott fel. — Kisebb az orrom, mint a homlokom. Tudja, egy megijedtem, mikor Szász Zoltán azt mondta, hogy az orrnak kisebbnek kell lenni a homloknál. Nem voltam biztos a dologban. Most legalább tudom, hogy csinos vagyok. Nagyon kedves fiu ez a Szász Zoltán. Én nagyon szeretem. Hanem az nem igaz, hogy a szókék gyöngébbek. Látja én tornán az első vagyok, pedig sok ám a barna meg a fekete haju lány is. A Kron Teri például fel se tud mászni a rudra.

Az anyja szigoruan nézett rá.

— Belluska, most már elég. Még elbizza magát ez a kis fruska. Igazán kár volt elhozni erre az előadásra — vette hozzá a nagyságos asszony és neheztelő pillantást nézett rám. Az ilyen tudományos előadások nem kis lányoknak valók.

Belluska nem hagyta magát. Ha én vele vagyok, akkor sohasem hagyja magát, mert tudja, hogy melléje állok az egyenetlen küzdelemben.

— De mama kérlek, — mondotta, — hidd el, sekat tanultam. Most legalább biztosan tudom amit eddig csak sejtettem, hogy a Stubunyai mért olyan utálatos. Hát nem csoda. Hiszen a majomtól származik. Képzeld el mama az egyik Stubunyait, amint sok száz év előtt a fákon mász-

kált és hintázta magát a mancsóival. Vajjon akkor is Stubunyainak hívták őket?

Belluska — szölt rá szigorú hangon a nagyságos asszony — megtiltom, hogy Stubunyairól ilyen hangon beszélj. Ami elmúlt, az elmúlt. Ők nem tehetnek róla. És ma a Stubunyaiak mind derék, tisztességes emberek. És Alfonz egyike a legjobb pártiknak. Nehogy valami izléstelen megjegyzést tegyél rá.

— Annál kevésbé keltem védelmére Stubunyainak — mert hiszen ez nemcsak az ő sorsa. Mindnyájan osztozunk benne. A *pithecanthropus erectus*, a jávai majomember magának is ősapja Bellácska.

A kisasszony rám nézett. Lángvörös lett az arca, aztán elhalványodott. Az édesanyjára pillantottam. Az ő arcán is ugyanaz az átalakulás ment végbe. Felvette a lorgnonját és hidegen átnézett rajtam. Aztán szó nélkül megbiccintették a fejüket és ott hagytak a színház bejáratja előtt.

A mai zsuriukra már nem is kaptam meghívót.

Tisztelt Uraim! Miután én, amint a fentiekből láthatják, az újságírók iránti előszeretetemnek áldozata vagyok, sürgősen kérem tanácsukat, miképpen mászhatnak ki a slemasztikából. Talán lehetne szerezni Szász Zoltántól egy olyan értelmű nyilatkozatot, hogy Belluskák és a majom között nincsen származási összefüggés. Önöknek ez könnyű. És akkor én bünbánólag vi szavonhatnám kijelentésemet. Talán ebben az esetben megbocsátásának Belluskák. Kiváló tisztelettel stb.

A levelet kézhezvette:

Örs.

EGYESÜLETI ÉLET.

A társadalomtudományi társaság aradi fiókjának közgyűlése.

— Az új tisztikar választása, —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Vasárnap délután tartotta a társadalomtudományi társaság aradi fiókja első rendes közgyűlését Krenner Vilmos elnökle mellett.

Elnök az ülést megnyitva jelentőségteljes szavakkal mutatott reá a társaságnak múlt évi működésére, s vázolta azon feladatokat, melyek az egyesületre a jövőben várnak. Neumann Miksa dr. titkár a választmány jelentését olvasta fel, mely bőven beszámol az egyesület működéséről. Az aradi fiók nagyszámú előadásokkal és magas színvonalú vitákkal fejtett ki legintenzívebb munkálkodást. A felolvasásokra előadókul a budapesti anyaegyesület vezetői közül Pikler Gyulát, Somló Bódogot és Jászi Oszkárt sikerült megnyerni, kik több előadásban a szociológia legfontosabb és legaktuálisabb témáit adták elő. Ezenkívül az aradi fiók tagjai közül Krenner Vilmos elnök, Bácskay Béla alelnök és Szabó Frigyes dr. tartottak sorozatos előadásokat. A társaság a Kölcsey-egyesülettel karöltve megalakította a munkásgimnáziumot, melyben a társaság tagjai is tartottak oktató előadásokat. Deák János pénztáros a társaság pénzügyi jelentését és költségvetését olvasta fel, melyet a társaság egyhangulag tudomásul vett.

Az egyesület munkakörének megnagyobbitása és a társaság kereteinek kiszélesítése körül nagyobb vita indult meg, melyben Faragó Rezső, Back Sándor, Schwarz Zsiga, Szöllösi Zsigmond, Gara Armin dr. és Teller Kálmán vettek részt. Azután a társaság tisztikarát választották meg.

Az új tisztikar a következő: Elnök Krenner Vilmos, alelnök: Halász Jenő, titkárok: Rácz Sándor dr. és Sárkány Ferenc dr., ház-nyag: Lebovits Aladár, pénztáros: Deák János, számvizsgálók: Bornstein Sándor, Schönberger Zoltán és Polgár László. Választmány: Bácskay Béla dr., Faragó Rezső, Kell József dr., Kerpel Izsó, Keszler Károly, Kepes Armin, Leopold Zsigmond, Lukács Jenő, Neuman Miksa dr., Prohászka László dr., Reisinger Ferenc dr.,

Schütz Henrik dr., Szabó Frigyes dr., Szegő Hugó dr., Szöllösi Zsigmond, Szudy Elemér, Schwarz Zsiga, Gara Armin dr., Vadász Armand dr. és Fleischer Artur.

(*) A szabadgondolkodók aradi egyesülete választójogi propagandára készül. Március hónapban választójogi nagy gyűlést terveznek, amelyen valószínűleg megjelenik Justh Gyula is több képviselő társaságában.

(*) Ujságkiadók Aradon. A Magyarországi Ujságkiadók Országos Szövetsége vasárnap délután két órakor tartotta első választmányi ülését a Központi-szálló különtermében. Az ülést gyurgyökai Zilahy Simon elnök nyitotta meg. Lelkes szavakkal üdvözölte a megjelenteket s körvonalazta a gyűlés összehívásának célját. Megemlítette, hogy a szövetség a legújabb határozattal két szakosztályra, fővárosi és vidéki szakosztályra oszlott fel: s a vidéki szakosztály tartja ezúttal első ülését. Boros János a vidéki szakosztály előadója egy tervezetet mutatott be a hirdetés-árak egyöntetűsége tárgyában. Engel Lajos (Szeged) és Hoffmann Sándor (Debrecen) azt ajánlják, hogy a hirdetés-árak meghatározásánál a centiméter-rendszer vétessék alapul. Az ülés egyhangulag hozzájárult ahhoz, hogy a fenti megállapodást az összes magyarországi újságkiadóknak ajánlja a szövetség elfogadás végett. A gyűlés egyhangulag elfogadta Márton Sándor dr. ügyésznek abbéli propositióját, hogy a lapkiadók különböző osztályokba soroztassanak az egész országban; minden lapkiadó tetszése szerint léphet be bármelyik osztályba. Kimondta a gyűlés, hogy az illető kiadók azután a megfelelő osztályra megállapított hirdetési árakat magukra nézve feltétlen kötelezőnek kell, hogy elismerjék s azok áthágása semmi körülmények között nem engedhető meg. A gyűlés végül elhatározta, hogy erről a megállapodásról az összes lapkiadókat körlevélben értesíti és felhívja őket, hogy ennek értelmében járjanak el. Végül Kalmár Nándor köszönetet mondott azért, hogy a szövetség első ülését Aradon tartotta. Ezzel a gyűlés véget ért.

(*) A Kölcsey-egyesület választmánya kedden délután fél hatkor a városháza tanácstermében ülést tart. Tárgyai: az 1910. zárószámadások és az 1911. évi költségvetés megbeszélése; a Mikszáth-díj bíráló-bizottságának jelentése; a március 6-iki közgyűlés és vele kapcsolatosan Bálint Imre felolvasásának előkészítése.

(*) Kisiparosok közgyűlése. Az aradi kisiparosok egyesülete vasárnap délután 4 órakor tartotta meg látogatott közgyűlését a következő napirenddel: 1. A vezetőség jelentése és a felmentvény megadása. 2. Az új vezetőség megválasztása. 3. Esetleges indítványok. A közgyűlés teljes rendben folyt le. A vezetőség jelentését a tagok tudomásul vették és a felmentvényt megadták. A korelnöki tisztséget Doko-pil Lajos foglalta el. A kiküldött jelölő-bizottság ajánlatára az új vezetőségbe a következőket választották be: Huppert Henriket egyhangulag újra elnökké, Krebsz Józsefet alelnökké, Reiner I. Gyulát titkárrá, Böszörményi Jánost másodtitkárrá, Guttman Józsefet pénztárnokká, Calvasino Henriket helyettes pénztárnokká, Duschl Ferencet és Borai Gyulát ellenőrökké. Megválasztottak továbbá 12 rendes választmányi és 6 pótagot.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Délután: János vitéz. d. játék. Este: Cigányszerelem, operett. A) bérlet.
Szerda: Kis lord, vigjáték. Bemutató előadás B) bérlet.
Csütörtök: Kis lord, vigjáték. C) bérlet.
Péntek: A japán-társaság vendéjátéka. C) bérletszünet.
Szombat: A japán-társaság vendéjátéka. A) bérletszünet.

Szépség és szerelem.

(Szász Zoltán szabadelőadása a színházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A a , február 27

Szász Zoltán a kiváló szociológus és hírlapíró a női nemnek egyik legnagyobb ismerője vasárnap délelőtt 11 órakor Szépség és szerelem címmel szabadelőadást tartott. A színház ez alkalomra csak félig telt meg érdeklődő — leginkább hölgyekből álló — közönséggel, aminek oka valószínűleg a felolvasás idejének alkalmatlansága volt.

Az előadást Faragó Rezső hírlapíró konferálta be szellemesen. Bemutatta Szász Zoltánt mint író és mint társadalomtudóst. Rámutatott azokra a kiváló tulajdonságaira, amelyeket a nagyközönség naponta különböző lapokban megjelenő cikkeiből úgy is ismer s amelyek őt különösen a hölgyközönség körében kedvelté tették.

Szász Zoltán előadásának első részében a szépséggel és különösen a női szépséggel foglalkozott. A férfitest szépségeiről csak röviden emlékezett meg, de viszont bővebben fejtegette a női szépségeket. És pedig elsősorban külsőségek tekintetében. Először az emberi test koronáját, a fejet elemezte. Élénk színekkel rajzolta meg a női fej és a fej egyes részeinek azokat a tulajdonságait, amelyek nem csupán pillanatnyi szexuális, hanem esztetikai szempontból is gyönyörködtetnek. Rámutatott azokra a szabályokra, amelyek esztetikai tekintetben a fej egyes részeinek elhelyezésére, színére és arányaira vonatkoznak. Az emberi haj természetes színéről a barnát jelöli meg.

A szőke haju kék szemű nőket kivételeseknek látja s közöttük sokkal kevesebb szépet talál, mint a barna nők között. Az arc színe tekintetében legszebbnek tartja a hófehéret, mint amely az ősember színétől legjobban eltér. A keleti és délurópai nők sötétebb színében mégis bizonyos természetességet lát, amely ingerlőleg hat a férfiakra. Az arc és haj színére is nagy befolyást gyakorolnak az éghajlati viszonyok, amelyek a bőr és haj festőanyagának képződésére vannak hatással.

Beszélt azután a nyak, a keblek, a csipő és lábak arányosságáról és természetes állásáról a láb és kéz ideális proporcionáltságáról, sőt az ujjak nagyságának viszonyairól is, mint olyan tényezőkről, amelyeknek a szerelmi hódításokban nagy szerepe jut.

Fejtegeti, hogy a női test szépségére milyen nagy hatással vannak a mozgások. Kimutatja milyen érdekes különbségek vannak a férfi és nő járása és testtartása között. Végül azt fejtegeti, hogy a test külsőségei mennyire össze vannak kapcsolva lelki dispoziciókkal, a lelki folyamatok tulajdonképpen testbeli elváltozások révén történnek és így különösen öreg korban bizonyos lelki tulajdonságoknak hű tükrévé válik az arc.

Az előadás második részében Szász Zoltán a szerelemről beszélt és arra a konklúzióra jutott, hogy a mai társadalmi viszonyok mellett igazi szerelem alig van, a párválasztásnál több

bé kevésbé gazdasági érdekek dominálnak. Gazdasági oka a gyermekellátás gondjainak sokasága és a gazdasági viszonyok folytán kialakult erkölcsi felfogás.

A társadalmi viszonyok megváltozásában a gyermekellátás gondjainak az államra ruházásában és a gazdasági akadályok megszűnésében látja az igazi szerelem felvirágzásának idejét.

A közönség az előadást mindvégig figyelemmel hallgatta és lelkesen megtapsolta az illusztris író.

* Országos színházi műsor. A vidék nagyobb színházainak e heti műsora a következő: *Kolozsvár*: Swätröm nővérek hangversenye. *Cigányszerelem*. Hercegisasszony (négyyszer.) A medikus. — *Szeged*: A medikus. (kétszer.) *Cigányszerelem*. Sárga lilium. Lotti ezredesei. Karenin Anna (a Keszler-pár vendégszereplése.) A saskók (a Keszler-párral.) A bor (a Keszler párral.) — *Temesvár*: A tévedt nő. A tolvaj. Bábjáték (kétszer.) *Cigányszerelem*. Szulamith. — *Debrecen*: A japán társulat esteje (kétszer.) Muzsikuskisasszony (négyyszer.) — *Nagyvárad*: A medikus (háromszor.) Hofmann meséi (Révi Auréliával.) *Cigányszerelem*. Raviata (Révi Auréliával.) Elvált asszony. — *Miskolc*: *Cigányszerelem*. Az ismeretlen táncos (kétszer.) A kis lord (kétszer.) A halhatatlan lump. Obsitos. — *Győr*: Erdészleány. A medikus. Hercegisasszony (háromszor.) A balga szüz. A madarász. — *B-Csaba*: Halhatatlan lump. *Cigányszerelem*. Hercegisasszony. Sári bíró. Édes teher.

* János vitéz. — *Cigányszerelem*. Farsang utolsó napján, hushagyó kedden két előadás lesz az aradi színházban. Délután *Kacsóh Pongrácnak magyar remekműve*, a *János vitéz* este pedig *Lehár* diadalmos operettje, a *Cigányszerelem* kerül színre.

* A kis lord. A budapesti Magyar-színházban nagy sikert aratott bájos s lebilincselő vigjáték, a *kis lord* kerül bemutatásra szerdán az aradi színházban. A poétikus darabban Keszlerné, Vendrey Vilma, Zalay, Heppesné, Keszler, Várnay, Polgár, Delli és Vass játszószék a főbb szerepet.

* Japán színház. A híres tókiói japán színház, amelynek drámai művésznője, Hanako, pénteken és szombatan játszik az aradi színpadon.

* Uránia Színház. A közönség általános óhajására és a kép iránti nagyfokú érdeklődésre való tekintettel kénytelen az Uránia a Leánykereskedelem című képet ismét műsorra tűzni, és pedig kedd, szerdán és csütörtökön, a rendes előadásban, rendes helyárok mellett. A Perditák a leánykereskedelem bűnös üzemével szemben tehetetlenül áll a társadalom és szóltalanul kénytelen tűrni, a lelketlen rabszolga-kereskedés vakmerő elfajulásait. Minden modernul gondolkodó ember kulturérzéke fellázad a vásári szerelem ez ocsmány kufárkodásának láttára, és nincs törvény, mely védelmet nyújtana az elbukásra kényszerített páriáknak, kiket tehetetlen árúként dobnak piacra az emberi szenvedély vámszedői.

A társadalom utálattal fordul el azoktól, kik azért kínálják meggyötört testüket az alkalmi szerelem lebujaiban, de némán siklik el az alkalmiszervezők rettentő bűnei fölött. Szegény szerencsétlen leányok elbukásából kovácsolnak tőkét a bachanáliák bünszerzői, és csengő aranyra váltják tivornyás éjszakák lázas pillanatait. És nincs hang mely felszólal ma ellenük, nincs ököl mely szétütne közöttük, nincs törvény melynek erejével korcs existenciájuk lélekharangját megkondíthatnánk felettük.

Ezek megbecstelenített élete vergődik tehetetlenül, ezrek sárba tiport ártatlansága kiált bosszuért hiába. És szent kötelek bomlanak

fel, tiszta erkölcsök merülnek posványba, a kufárok pusztító hadjárata, a legbensőbb családi élet bástyáit rombolja le vakmerő elszántsággal, büntetlenül. — Miért!

Fontos, hogy a nagy közönség megismeri azt a szennyesen kavargó örvényt, mely a társadalom szégyenfoltjaként éli bűnös világát, és látnia kell a latrok munkáját, kik megbecstelenített leánytestekből aranyat kovácsolnak. Fel kell lebennie a függönynek, mely eltakarja előttünk a prostitúció piacát, hol az erkösetelenség kofái zürzavaros zsvajjal kínálják áruikat.

A leánykereskedelem ellen alakult nemzetközi liga hatalmas akcióval fogott fegyvert a rabszolgaság felháborító gazságai ellen. Ez a frappáns akció megrázó realizmussal részletről-részletre világítja be az elbukásra szánt leányok életét, megmutatja a kufárok vakmerően perfid hajsáját a friss hus után, és elvezet bennünket a társadalom piszkos csatornáin át arra a tanyára, ahol előkészítik a leányokat a prostitúció bűnös hivatására. Merész bátorsággal föllebbenti a függönyt, mely mögött a fehér rabszolgákat, éheztetéssel, esellel, rábeszéléssel, veréssel erőszakolják a romlás lejtőjére. És megmutatja nekünk a szerelem tanyáin elősködő lányiságokat a józlessel leszámolt félembereket: a selyemfiukat is, a leánykereskedelem züllött cinkosait. És dagad az izzapos áradat, buján tenyészik a fertője, hogy elnyelje a jobb sorsra érdemes áldozatokat, megörölje életüket, elpusztítsa jövőjüket.

A Perditák című mozgófénykép oly magas színvonalu intenciók, oly nemes cél sugallatára készült, és épp azért oly megrázó hűséggel adja vissza a leányvásár piaci zsvaját, hogy mindenkit, akit a társadalom eme hatalmas problémája gondolkodásra ösztönöz és mindenki aki a társadalom sebeire, gyógyító irt keres, okvetlen kell, hogy megnézze ezt a szociológiai mozgófénykép-attrakciót, mely ékebben demonstrál a leánykereskedelem ellen minden vezércikknél, tökéletesebben magyarázza a prostitúció bűneit, mint köteles tanulmányok.

Ezen kívül érdekes elefánt vadászattal, két kitűnő humoros képpel, s a „Rózsa szirmok” című nagyhatású drámával egészíti ki fényes műsorát az Uránia.

* Farsangi előadások az Apolló-színházban. Az Apolló-színház igazgatósága emlékezetessé akarja tenni a közönség előtt a farsang utolsó napját s így holnap, kedden ünnepi előadásokat rendez igazán értékes műsorról. A kinematográfia attrakciói vonulnak föl az új műsorban, amelynek minden egyes száma külön-külön is eseményt jelent. együttesen pedig kétségtelenül szenzációs jelleggel bír. Változatosan, természet utáni fölvételekben, drámákban és bohózatokban gyönyörködhetik a közönség. Különösen sulyt helyezett a műsor összeállításánál az igazgatóság a humoros képekre, amelyek ötletességükkel s vidámságukkal stilszerűvé teszik a farsang utolsó napjának műsorát. Meg kell még emlékeznünk külön az Apolló-színház új műsorának slágerjéről, a portugáliai forradalomról készült eredeti fölvételekről, amelyek e legapróbb részleteiben is hű tükrét adják a huszadik század legnagyobb világeseményének. Ez a kép az egyetlen eredeti fölvetel, amelyet az Apolló egyenesen a legnagyobb németországi mozgósínházról kapott néhány napos bemutatásra horribilis használati díj mellett.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi felsőbb leányiskola növendékei ma este tartották a Központi Szálló nagytermében táncpróbájukat. A növendékeket Szathmáry Etelka tanította be precizitással. A kedves hangulatu multságou a következő hölgyek vettek részt:

Walkányi Rezsóné, Vajda Jánosné, Pál Miklósné, Szathmáry Irénke, Rozsnyai nővérek, Kirle Irén, Kirle Antalné, Winkler Józsefné, Janesovics Ferenoné, Green Gizella, Török Béláné, Török nővérek, Deutsch Arminné, Hoffbauer Lajosné, Hoffbauer nővérek, Fischer Magda és Anna, Fischer Jenóné, Deniflé Ferenoné, Opre Péterné, Opre Jeni, Szél Edith, Pogonyi Nándorné, Pogonyi Karolin, Katona Béláné, Katona Ilonka, Knóty Emma, Bedrichné, Bedrich Ilona, Wolf Stefike, Kádár Józsefné, Kádár Mariska, Klein Sarolta, Rosenbergne, Bersevicy Sarolta, Rogler Magda, Török Arpadné, Török nővérek, dr. Hunyady Józsefné, özv. Vannay Jánosné, Rónay Jánosné, Neuman N. né, Matoczv Nelly, Tesits Sándorné, Tesits nővérek, Radován Hajnalka, dr. Schreiber Vilmosné, Piek Annus, Gúta Józsefné, Gúta Erzsike, Steinitzer Etelka, Persa Péterné, Persa Szilárd és Mancsi, Fussmann Józsefné Stern Ignácéné, özv. Lederman Arnoldné, Blasovszky N. né, Löwinger Dusi, Polgári Miklósné, Jakó Sándorné, özv. Piolulosity Sándorné, Sarlot Erzsé, Dürr Augusztá, Wally Györgyné, Dömötör Bertalanné, Dömötör Manyi, Klein Anna, Nusbaum Hanka, Mairowitz Emilné, Románné, Neumanné, Salgó Pálné, Salgó Piri, Szücs Vilmosné, Szücs Jolán, Pál Ilonka, Havas Böske, Frischmann Ilona, Maylender Irén, Wolfner Lászlóné, Faix Jacquesné, Frischmann Józsefné, Steinitzer nővérek, Kellner Györgyné, Kellner nővérek, Kálmán Ferencné Ungár Arminné, Czukker Ferencné, Czukker Rózi, Werner Adolfné, Valkányi Ilona, Fodor Magda, Adler Samuné, Husserl Vilmosné, Neulender Gyuláné, stb.

A táncpróbát a következő két magántánc vezette be: Ernyő tánc: Lejtették Joanovits nővérek, Holländer Ilke, Tauer Elza, Majrovitz Böske, Werner Mici, Vajda Margit, Winkler Ilonka, Pál Margit, Husserl Sarolta.

Paváne (rokókó-tánc) Neumann Baba, Ungár Magdus, Deniflé Kató, Kálmán Erzsé.

(=) A pécskai kaszinó február 25-én tartott estélyén résztvettek. Asszonyok: dr. Issekutz Marcelné, Karácsonyi Ferenoné, Kontz Lajosné, Kripp Józsefné, Mikola Zoltánné, Povázsay Sománé, Terény Sándorné, lovag Zlotzky Györgyné. Leányok: Deckert Margit (Nagyvárad), Kontz Margit, Povázsay Lenke, Sipos Ilonka (Arad).

(=) A Máriaradnai Magyar Daláregyesület e hó 25-én Máriaradnán a Bálizs-szállodájában sikerült hangversenyt rendezett. A közönség zsufolásig megtöltötte a termeket. A gondosan összeállított műsornak minden pontja a legnagyobb elismerést aratta. Különösen tetszettek a vegyeskarok, melyeket tapsokkal folyton megajráztak. Szép sikerrel adta elő Kéri Giza Gabányi „Levél” című monológját. Komponás Irén és Kocsis Aranka a „Csók keringő” kettőst énekelték Kováostól, oly precizitással és oly hatással, hogy a közönség többször kihívta őket. „Bucu az erdőből” Mendelsohn hármast Komponás Irén, Paszternák Mariska és Deák Tivadár meglepő ügyességgel és kitűnően énekelték. A férfikarok a szokott ügyességgel működtek. A hangverseny után tánc volt reggel 7 óráig, ekkor oszlott el a közönség egy szép est emlékével, mely a pénztárnak is szép jövedelmet hozott. A sikerült hangverseny körül legnagyobb érdemei vannak az egylet fáradhatlan elnököknek Németh Dezsónak.

(=) A simándi olvasókör működvelő előadásal egybekötött jól sikerült táncmulatságot rendezett a kör saját helyiségében. A rendezőség fáradságos és odaadó munkája meghozta a kellő jutalmat. Különösen művészi sikert arattak a szereplők a „Rákócziért” című szindarabbal. A főszerepet Kovács Jenő játszotta, ki Kápolnai Jánost, a művészet igazi temperamentumával adta elő. Kápolnai jegyesét Szivós Lujza játszotta ügyesen. Tehetséggel játszottak a többi szereplők is, u. m. Dekker, Szekeres, Philipp, Szabó, Aradi stb. Az estélyon a következő hölgyek jelentek: Philipp Jánosné, Wágner Ivorné, dr. Vajda Félixné, Bokor

Lászlóné, Szivós Istvánné, Roth Kálmánné, Szekeres Istvánné, Reich Ignácéné, Guba Józsefné, Aradi Vilmosné, Reis Józsefné, Farkas Samuné, Vagner Györgyné, Kripp Jánosné, Kaupert Istvánné, Anyika Mihályné, Szücs Istvánné. Leányok: Weisz nővérek, Kovács Juliska, Szivós nővérek, Reis Gizi, Philipp Katica, Reich Margit, Blau Margit, Szücs Mariska, Kripp Pipi, Györki Mariska, Kaupert Erzsébet, Blau sarolta.

(=) Bál Gyulavarsádon. Rendkívül nagy sikerű bált rendezett farsang vasárnapján a gyulavarsádi áll. iskola ifjúsági egyesülete. Megjelent a község színe-java, ott volt Maki Ardeleán Döme főjegyző vezetésével az előjáróság is és a környékből is sokan. A hangverseny fényesen sikerült, ami Saskeöy József áll. igazgatótanító és Takácsy László kántortanító érdeme, az előbbi a szavalatokat, az utóbbi a dalárdát tanította be.

Bánffy Dezső betegsége.

— Változatlan az állapota. —

Távirati tudósítás.

Arad, febr. 27.

A Bimbó-utcai palota felé, ahol Bánffy Dezső báró súlyos betegen fekszik, nagy részvétellel tekint az egész ország. Aggodalmas szívvel lesik a palotából kiszivárgó híreket, amelyek nem nagy reménységet fűznek a beteg államférfiu felgyógyulásához.

A beteg állapotában a vasárnap nem hozott jelentős fordulatot. A nagybeteg hajnal felé visszanyerte ugyan eszméletét, állapota azonban változatlanul súlyos. Kezelőorvosai, Tihanyi Mór dr. és Szöllös Henrik dr., akik állandóan a beteg mellett tartózkodnak, nem tartják kizártnak azt, hogy a beteg az agyvérzés nyomán támadt súlyos bénulást kiheverheti.

A beteg államférfiu mellett állandóan ott van a családja s feltő szeretettel és gondossággal ápolja. A király vasárnap a miniszterelnökség utján négy ízben érdeklődött Bánffy Dezső báró állapota iránt. A Bimbó-utcai palotában különben állandóan sokan tudakozódnak a közélet előkelőségei részint személyesen, részint telefonon — a beteg állapota iránt. A képviselőház és főrendiház tagjai, a református egyházak vezető személyiségei s a konventi tagok seregestől keresték föl vasárnap a beteg Bánffy báró palotáját, ahol leadta névjegyet Tisza István gróf is.

A beteg állapotában vasárnap késő estig nem állott be változás. Tihanyi Mór dr., a beteg kezelőorvosa annak megállapítására kérte fel a lapokat, hogy ő nem tette a vasárnapi reggeli lapokban neki tulajdonított bulletin-szerű nyilatkozatot, amely Bánffy Dezső báró állapotát reménytelennek mondja.

E nyilatkozat ellenére is konstatálni lehet, hogy a beteg állapota alig ad valami kis okot a reményre. Az első szélhűdés szombaton délebben érte a beteget, amelyhez szombaton éjszaka második, sokkal súlyosabb természetű agyvérzés járult. Ekkor vesztette el eszméletét a beteg, amelyet azóta csak nagy ritkán nyer vissza nagyon rövid időre.

A vasárnap éjszakát a beteg változatlanul töltötte. Többször magához tért, de az éjszaka nagy részét eszméletlenül töltötte. Orvosai állandóan mellette voltak, mert féltek a hirtelen bekövetkező katasztrófától. Ma reggel azonban konstatálták az orvosok, hogy a súlyos beteg az éjszakát jól állotta ki.

Reggel 8 órakor a beteg állapotában semmi jelentős változás. Az aránylag nyugodtan töltött éjszaka után eszméletre tért a beteg, de csakhamar ismét elvesztette eszméletét. Közeli katasztrófától nem tartanak.

Délelőtt 11-kor. Bánffy Dezső báró állapota valamennyire javult. A nagybeteg eszméletre tért és felismeri a környezetét. Állapota azonban mindezek dacára is válságos, mert lélegzétvétele nagyon nehéz. Az orvosok már visszatértek hozzá s állandóan mellette maradnak.

Budapestről jelentik: Este nyolc órakor a beteg állapota változatlanul válságos.

Budapestről jelentik: Bánffy Dezső báró állapotában éjjelleg semmi változás nem állott be. Orvosainál, a miniszterelnökség utján a király ma is többször érdeklődött a beteg hogyléte felől.

Estély a katolikus körben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 27.

Az aradi autonom katolikus kör Széchenyi-utca 3. számú új körhelyiségében ma este fél kilenckor műsoros teaestélyt rendezett, amely a legteljesebb mértékben sikerült. Már nyolc óra tájban megkezdődött a vándorlás a fényes estélyi toaettekben öltözött hölgyek s a frakkos, szmokingos urak egymás után érkeztek meg a körbe, ahol a vezetőség fogadta a vendégeket. A hatalmas nagyterem hamarosan megtelt, sőt igen szűknek is bizonyult, mert a később jövők már kiszorultak, úgy, hogy a melléktérmekekben is igen nagyszámu közönség foglalt helyet.

A hangverseny, amely fél kilenckor kezdődött, a nagyteremben ez alkalomra felállított színpadon folyt le.

Az első szám Kara Mancsi zongorajátéka volt, aki Reinhold Cis-moll Impromptu-ját adta elő művészi készütséggel, briliáns technikával, oly nagyfoku tetszés mellett, hogy a kisasszonynak ráadásal kellett szolgálni, amikor Grieg Zwergenmarsch-át játszotta el megújuló tapsok kíséretében.

Egy bájos uri leány lépett ekkor a pódiumra, Urbányi Ilonka és Monay Ferenc dr. nak ez alkalomra írott prologusát szavalta el megkapó közvetlenséggel, amelyért a publikum sokszor kitapsolta.

Kasics Ozman madárdalát és Noseda Károly Piros rózsák című dalát énekelte Györgyössy Böske, akit a közönség művészi énekéről, gyönyörűen iskolázott hangjáról igen jól ismer a hangversenytermekből. A művészettel előadott énekszámok ezuttal is óriási tetszést váltottak ki a közönségből. A zongora kíséretet Weichhart Auróra látta el a tőle megszokott briliáns készséggel.

Majd ismét egy babaarcu leányka Tóth Ida lépett a függönyök elé s a „Bál előtt” című monologot adta elő bájos, leányos naivsággal megmegújuló tetszéstől és tapsokból kísérvé.

Beriot Fantasie ou scène de ballet című hangversenydarabját játszotta ezután Németh József Kalitsky Vilma zongorakisérete mellett. A művész-előadásokat a közönség oly lelkesen ünnepelte, hogy kénytelenek voltak ráadásal megtoldani műsorukat. A közönség a művészettel teli előadással alig akart betelni és a két előadót igen sokszor tapsolta ki.

Bajthay Mihály dr. nagy derűtség között adott elő egy humoros verses elbeszélést, amely egy antiklerikális újságíró katolikus körbeli élményeit mondta el. Az ügyes előadó sok tapsot kapott.

A műsor befejező száma Molnár Ferenc egy ötletes kabaré-jelenete volt. „A t pintalan ember”, amelynek szereplői a következők voltak: Az urnó — Láng Jánosné, unukahuga — Horváth Ilus, egy látogató — Polgár Gy. dón, inas — Láng János dr. A szereplők mindegyike derekasan megfelelt feladatának, s a dilettánsokat jóval felülmuló előadásokkal sokszor megkacagtatták a közönséget.

A hangverseny végeztével a közönség az asztalokhoz ült teázni. A szervirozást az aradi Mária-kongregáció női-tagjai látták el ügyesen, kedvesen.

Ezután a fiatalok cigányzene mellett táncra perdültek, s kezdetét vette a kedélyes, intim multság, amelynek csak a pirkadó hajnal vetett véget.

Szinte a lehetetlenséggel határos mid-azokat a hölgyeket felsorolni, akik a nagy-sikerű multságon résztvettek. A kaleidoskopszerűen hullámzó óriási publikum soraiban a következők neveit sikerült feljegyezni:

Urasszonyok: Török Béláné, Pókay Dezsóné, Nagy Orbánné, Bajthay Mihályné, özv. Hauser Károlyné, Kovácsics Gyuláné, Jakabffy Zoltánné, özv. Kóvér Lajosné, Szalay Antalné, Lócs Rezsóné, Haberer Györgyné, Steiner Ferenoné, Steiner Jakabné, Róka Józsefné, Boross Ivánné, Borsos Béláné, özv. Salamon Dezsóné, Hady Antalné, Szathmáry Gézánné, Szakolczay Lajosné, Urbányi Béláné, Hegedüs Lászlóné, Komáromy Nándorné, Verzár Martonné, Vass Istvánné, Szablóczky Jánosné, Gyulányi Rezsóné, Kara Gyözönné, Mittermüller Józsefné, dr. Wágner Józsefné, Lészay Sándorné, dr. Múek Lajosné, báró Exterde Kálmánné, Schlechta Gusztávné, özv. Kondor Dezsóné, özv. Ferenecy Józsefné, Gersy Józsefné, Hőmig

Frigyesné, Kristyóry Jánosné, dr. Szöllősy Jenőné, Vertán Lukácsné, Vertán Oszkárné, Czárán Gézáné, özv. Wally Józsefné, dr. Szalay Károlyné, Benda Jánosné, dr. Pozsgay Istvánné, Tóth Frigyesné, Kirnbauer Lajosné, Persa Péterné, Kabdebó Jánosné, Rössler Károlyné, Windisch Hermanné, Burián Jánosné, dr. Sepsy Dezsőné, dr. Láng Jánosné, Benkó Gyuláné, Zikó Jánosné, Hollósy Jakabné, Dippold Jánosné, Winkler Józsefné, Hönigsz Nándorné, Papp-Zachor Endréné, Kiss Lajosné.

Urleányok: Fábry Nóra, Török nővérek, Prettnér Etelka, Drescher Gizella, Born Jusztin, Széll Ilonka, Homonnay Elza, Verzár Hermin, Girich Irén, Kövér nővérek, Ferenczy Ilonka, Tóth Vali és Irén, Peterdy Alice (Budapest), Hönig nővérek, Vertán Sári, Vertán Magda, Vertán Mária, Czárán Titi, Vidosa Margit, Benda nővérek, Kara Mancsi, Urbányi Ilonka, Györgyössy Böske, Weichhert Auróra, Kaletsky Vilma, Horváth Ilus, Persa nővérek, Kamler Mici, Kohányi Zelma, Benkó Ilonka, Jurcsák nővérek, Antalffy Gizi, Vasóczy Ilonka, Horváth nővérek, Meisztrovich nővérek, Zikó Lenke, Farkas Mariska, Kiss Stefi, Hollósy Mariska, Kövér nővérek, Scholtz Gizi, Winkler nővérek, Brunhuber Ilonka, Madarász Sári.

Aradváros előkelő társadalmának tagjai közül a teaestélyen a következők jelentek meg: Alberti Alfonz gróf, Allersdorfer Endre, Borsos Béla dr. vármegyei főorvos, Boros Iván vármegyei tb. főjegyző, Burián János gimnáziumi igazgató, Czárán Géza földbirtokos, Farkas Ernő felügyelő, Gyulányi Rezső főmérnök, Habereger György földbirtokos, Kövér Zsigmond, Kovaosics Agoston járásbíró, Kristyóry János iparos, Lakatos Ottó dr. rendfőnök, Lócs Rezső tanácsnok, Müllék Lajos dr. királyi közjegyző, Pókay Dezső járásfelügyelő, Róka József pénzügyigazgató, Steiner Ferenc gabonakereskedő, Szokolczay Lajos kir. ügyész, Szalay Károly dr. ügyvéd, Szöllősy Jenő dr. törvényszéki bíró, Verzár Márton földbirtokos.

HIREK.

— **Időjárás.** E hó 28-án az időjárás: változékony, szeles, hűvös, sok helyütt esapadék.

— **Március 15.** A szabadságharc emlékének megünneplésére a törvényhatóság megbízásából Kovács Vince kulturatanácsnok a hazafias ünnepélyeket rendező bizottságot ma délután ülésre hívta össze, hogy az ünnepély programját megállapítsa. A város közönsége ez évben is méltó keretek közt áldoz a nagy idők dicső emlékének. A bizottság megállapítása szerint március 14-ikén este hét órakor zenés takarodó lesz. Március 15-én, az ünnepély első része a város-ház dísztermében folyik le a következő programmal: 1. Megnyitó beszéd. 2. Alkalmi ének zenéje Wagner József dr. szerzeménye, előadja a kereskedelmi iskola ifjusága. 3. Alkalmi költemény Abrányi Emiltől. 4. Ünnepi beszéd, mondja: Krenner Miklós dr. 5. Kuruc dalok, éneklé Cseh Ferenc. Innen a közönség a Kossuth-szoborhoz vonul, ahol az ünnep második részében vesz részt. 1. Alkalmi dal: éneklé a polgári iskolák 350 növendéke Szántó Péter tanár vezetésével. 2. Nemzeti dal Petőfitől, szavalja Keszler Ede. 3. Ünnepi beszéd. 4. Alkalmi dal. Este a színházban díszelőadásul Bánk-bánt játssza a társulat.

— **Mikszáth Kálmáné a királynál.** Budapest-ről jelentik: A mai általános kihallgatások során Mikszáth Kálmáné is megjelent ő Felsőége előtt ifjabb fiával Alberttel. A király nagyon kegyesen fogadta az író özvegyét.

— **Nagyon fájlalom férje halálát** — mondta. Kiváló ember volt és halála nagy veszteség a magyar irodalomnak. Sokat szenvedett?

Mikszáthné elmondotta, hogy az ura nem sokáig betegeskedett. A jubileum és a képviselőválasztással járó izgalom döntötték ágyba és betegsége nagyon hamar sirba vitte.

— **Igen mélyen megrendített szegény ura halála** — ismételte ő Felsőége. Ez a fia, ugyebár? Kérdezte Mikszáth Albert felé fordulva. Talán jogász?

— **Nem felség, a kereskedelmi miniszteriumban segédfogalmazó.**

— **Van még ezenkívül gyermeke?**

— **Igen, van még egy idősebb fiam** — felelte Mikszáthné — Kálmának hívják és a párisi egyetemen tanul.

Ő felsége ezután igen melegen vett búcsút az író özvegyétől.

— **A szíami követ a királynál.** Budapest-ről jelentik: Ő felsége ma délután egy órakor a budai várpalotában hosszabb külön kihallgatáson fogadta Fya Ithrid Hamarasasanád-ot Sziámnak a bécsi udvarnál is akkreditált berlini követét. A követ átnyújtotta ő Felsőégének megbízó levelét.

— **A fehérgyarmati mandátum.** Nagykárolyból jelentik: A fehérgyarmati képviselőválasztás a késő éjszakai órákig tartott. A küzdelmes választás eredményét éjjel után hirdette ki a választási elnök. Eszerint Jármy Béla, Kossuth-párti 2177, Szunyog Mihály Justh-párti 1430 szavazatot kapott így tehát Jármy Bélát 747 szótöbbséggel képviselővé választották.

— **Társasvacsora.** A Nemzeti Munkapárt Aradi Köre f. hó 28-án kedden este 8 órakor a párt helyiségében társas vacsorát rendez. Egy teríték ára itallal 2 korona.

— **Mátyássy Zoltánt felmentették.** Budapest-ről jelentik: Egy fővárosi estilap értesülése szerint Matyássy Zoltán hadbiztos a katonai fegyelmi bíróság felmentette ama vád alól, melyet Junga Sebőné vallomása alapján indítottak ellene. A kétségbeesett asszony ugyanis, hogy férje tettét enyhítse, azt vallotta, hogy Matyássy őt állandóan szerelmi ajánlatokkal zaklatta és házi békéjük ellen tört. Ezt ő elmondotta férjének, aki felindulásában aztán elkövette a merényletet. A fegyelmi bíróság ítéletének indokolása az, hogy Matyássy nem kívánta merénylőjének megbüntetését, kijelentette a bíróság előtt, hogy nem ellemsége Jungának és a százados csak pillanatnyi elmezavarban követhette el tettét, továbbá aláírta Jungának férje érdekében szerkesztett kegyelmi kérvényét, melynek alapján őfelsége megkegyelmezett a századosnak. A hadbiztos ellen gyilkossági merényletet követte el, a merénylő megszabadult, őt tehát nem lehet emiatt elítélni. Jungané valószínűleg csak férje megmentése érdekében tette vallomását és a vádló nyilatkozat Matyássy tagadásával szemben nem fogadható el bizonyítéknak.

— **Avató estely a Lloydban.** Szombaton este lesz az első társas összejövetel a Lloyd-klub fényes helyiségeiben. A helyiségavató ünnepély két részből áll. Polgár Sándor, Beregi Sándor és Delli Lajos a klub művésztagjai fényes kabaré összeállításán fáradoznak és a műsor előadása után társas vacsora következik.

— **A siketnémák síkasztojja.** Pétervárról jelentik: A siketnémák menhelyén, mely Mária anyacárnő védnöksége alatt áll, nagy sikkasztásnak jöttek nyomára. Az elsikkasztott összeg fél millió rubelre rug. A sikkasztást az intézetnek Zsuszmin nevű titkára követte el. A sikkasztót letartóztatták. Valószínű, hogy az intézet elnöke Galitsayn herceg vissza fog lépni a botrány következtében az egyesület vezetésétől.

— **Eljegyzés.** Faragó Gyula földbirtokos vasárnap este eljegyezte özv. Kiss Lajosné volt vingai ügyvéd özvegyének leányát, Margitot.

— **A pécskai járási takarékpénztár** ma tisztviselői sorába választotta Kiss Istvánt, az Aradi Központi Takarékpénztár volt pénztárosát, akit az ismert mozgalom következtében bocsátottak el. Kisst a tegnap elhunyt Hajdu József tisztviselő helyére választották meg.

— **Halálozás Róth Bernát** egykor tekintélyes kereskedő halt meg a napokban az aradi izr. kórházban. Róth Bernát valamikor gazdag ember volt és sok jót cselekedett. Az elhunytban Róth Mór tekintélyes soborsini nagykereskedő nagybátyját gyászolja.

— **Az aradi háziipari kiállítás megnyitása.** A Budapest székely Népművészeti Magyar Háziipari Szövetség Aradon vándorkiállítást rendezett. A kiállítást február hó 26-án vasárnap délelőtt 11 órakor Urbán Iván főispán és Varjassy Lajos polgármester védnöksége alatt nyitotta meg Kovács Vince kulturatanácsnok. A kiállítás vezetősége részéről Beck Tibor titkár köszönte meg a főispánnak és polgármesternek, hogy a védnökséget elvállalták. A megnyitás alkalmából a város előkelőségei közül igen sokan különösen hölgyek jelentek meg a kiállításon és mindjárt a megnyitás után több vásárlás történt.

— **Fogorvosi rendelés.** Kiváló fogorvosunk, Wiener Gyula dr. tekintettel rendelőinek igen nagy számára, ezentul reggel 7 órától délután fél 7 óráig rendel fogorvosi műtermében.

— **Ünnyikos postamester-nő.** Déváról jelentik: Miklós Ida alkenyéri postamester-nő már hosszabb idő óta súlyos ideg és szívbajban szenvedett. Ujabban betegsége annyira erőt vett rajta, hogy orvosa tanácsára néhány hónapi szabadságra ment. Ott értesült róla, hogy áthelyezik Brassóba és 18-án reggel, mikor hivatalos dolgait elintézte, s a községi küldöncnek a leveleket kihordás végett átadta, bezárkóztott hivatalába és forgópisztolylyal szíven lötte magát és azonnal meghalt. Az életunt hivatalnoknő szép kis vagyonnal rendelkezett, melyet végrendeletileg a m. kir. postatisztviselők nyugdíj-egyletének hagyományozott.

— **Elmebajos aradi ifju.** Egy nagyváradi hírlapíró a minap az ottani téböldében járt s beszámolt élményeiről.

Van néhány érdekes új ember is. — írja — Különösen egy intelligens arcú, aranykeretes cvikkerű fiatalember vonja magára a figyelmet. Szívesen áll szóba velem.

— **Körülbelül egy éve** elmúlt már annak mondja lány, behizelgő hangon — hogy itt vagyok és nem érintkezhetem emberekkel. Szinte néhezemre esik a beszéd, mintha elfelejttem volna a kifejezéseket. Pedig azelőtt folyékonyan beszéltem magyarul németül, franciául es angolul.

— **Miért került akkor erre a szomorú helyre?**

— **A legtöbb ember** élete nem más, mint egy nagy, halálos tragédia. Az én életem más, egészen más. Az én életem még a halálos tragédiáknál a tragikusabb. Amerikában voltam hosszú éveken keresztül gyógyszerész. Feleségem és gyermeke is van s másfél évvel ezelőtt eljöttem üdülni Karlsbadba. Onnan Aradra utaztam, ahol a szüleim jómódban élnek s a bátyám jó hírű kriminálista. Most már igazán nem tudnám megmondani, hogy mi támadta meg az agyamat, csak annyit tudok, vajami csekélységért kést fogtam az apámra. Börtönbe kerültem, onnan az aradi szegényházba, végre ide internált az aradi kir. törvényék böles bírósága...

— **Berzovaiak kérelme.** A berzovai nép deputációkra készül most, hogy a helyzetén javítson. A berzovaiak egy része már régebbi idő óta azt vitatja, hogy a Maros mederváltozása következtében ők kétszáz hold földet veszítettek. Ezt a kétszáz holdat annak idején Lathur gróf vette birtokba, aki aztán Ciobán ügyvédnek adta el. Az ügyvéd most a belatinci népnek akarja eladni, de azok állítólag nem sok hajlandóságot mutatnak a megvásárlásra. A berzovai nép azt hiszi, hogy most valami módon visszatudják szerezni a földet. E végből a napokban deputáció keresi föl Serényi gróf földmívelési és Székely igazságügyi minisztert s támogatásukat kérik. Azonkívül az aradi tanfelügyelőhöz is menesztenek küldöttséget, kérve, hogy eszközöljön ki számukra egy állami elemi iskolát, mert gyermekeik iskola nélkül nőnek föl.

— Az osztrák képviselőház alelnökének lovas-ügye. Budapestről jelentik: Az osztrák delegáció ülésén ma megjelent Bissingen gróf huszárezredes a 8. huszárezred parancsnoka és Klepach lovag huszárezredes a 10. huszárezred parancsnoka, akik Hammerstein Arnold báró volt teheráni nagykövet nevében Zazworka osztrák képviselőházi alelnöktől elégtételt kértek a Kolischer kán ügyében kiadott brosúra tartalmáért. Zazworka kijelentette, hogy a broiúra egy interpellációját tartalmazza, amiért csak a képviselőháznak tartozik felelősséggel. Különben is távol áll a röpirattól.

— Lopás a Pasteur intézetben. Budapestről jelentik: Pongrácz István újpesti vendéglős ez előtt nyolc nappal eladta egy ingatlanát 2000 koronáért és a pénzt bevitte Budapestre, hogy bankba tegye. Utközben egy veszettkutya megmarta. A mentők Pongráczot beszállították a Pasteur intézetbe, ahol másnapra meghalt. Temetése után jutott eszébe a feleségének, hogy hova tűnt a vendéglős kétezer koronája. Jelentést tett a rendőrségen, ahol megállapították, hogy mikor Pongráczot a kórházba szállították még nála volt a pénz, azt tehát valószínűleg vagy az ápolók vagy a temetkezési egyesület alkalmazottai lopták el.

— Eladott aradmegyei földbirtok. Várady Török Gyula déznai földbirtokos eladta 4000 holdas birtokát Lászlófalvi Velich Dezső zsoltai földbirtokosnak 800.000 koronáért. Az új tulajdonos a hatalmas területet parcelláztatja, az erdőséget bérbe adja, a birtokon lévő vasbányát és olvasztót saját kezelésében továbbra is üzemben fogja tartani.

— Megszökött kórházi beteg? Az aradi rendőrség előtt nem volt ismeretlen Pálffy Béla urasági inas, aki a múlt esztendő január havában Bohus László báró világosi kastélyában szekrényt tört fel és abból több százkoronát lopott el. Aradon tartóztatták le a fiatal embert, akinél azonban már pénz nem találtak, mert elmulatta azt. A törvényszék elítélte az előkelő családból származó fiút. Mikor kiszabadult a fegyházból, első dolga az volt, hogy bizonyítványokat hamisított. Ilyen hamis iratok alapján állott szolgálatba Gutzjahn Mihály földbirtokoshoz, ahonnan azonban csakhamar ellépett. Feljelentés alapján a rendőrség előállította és mint hogy betegnek találták, a kórházba helyezték el. Pálffy iránt ma a rendőrség érdeklődött, de a kórházból azt a feleletet kapta, hogy onnan megszökött. Így mondták el az esetet a kihágási bíróságnál, ahol megindították az inas ellen az eljárást. A kórházban azt a felvilágosítást nyertük, hogy Pálffy gyógyultán bocsátották el és mikor a rendőrség érdeklődött iránta, már nem volt a kórház felügyelete alatt.

— Segély-pályázat A néhai Kell Manó nevére tett alapítvány kamatiból március 3-án 20 koronát fognak egy segélyre szorult aradi kereskedő, vagy kereskedelmi alkalmazottnak kiadni. Jelentkezhetni az Aradi Kereskedők Köre titkári irodájában. Az elnökség.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 26-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: Született: Magyar Ferenc kovácsnak József nevű fia. Ménesi József szobafestőnek József nevű fia. Némot István kocsisnak Anna nevű leánya. Kiss József irodaszolgának József nevű fia. Tirszin Mihály szőlőkezelőnek Klementina nevű leánya. Szabó Károly vasúti lakosnak Lajos nevű fia. Meghalt: Boar Márton 8 hónapos fiú. Hajdu József 29 éves bankhivatalnok. Szeltmann Ferenc 9 hónapos fiú. Nagy Mihály 4 hónapos fiú. Major József 2 hónapos fiú. Lehőcz Sándorné 31 éves bérkocsitulajdonos neje. Özv. Unden Józsefné 76 éves magánzónó. Házasságot kötött: Zeimes János sütő Sranko Jusztinával. Holló Miklós szobafestő Freisinger Teréziával. Sablity Zsiva sütősegéd Kovács Mariával. Serdineantin Miklós cipészsegéd Lénárd Vilmával. Berki Gyula nyomdász Sturm Margittal. Máté János reszelővágó Ferenczi Juliannával. Pálkás József üzleti szolga László Viktoriával. Pacsa István korcsmáros Jahn Ilonával. Tibai János gépész Knapp Annával. Preisah János szatócs Török Erzsébettel. Bakos András asztalos Beljung Annával.

Decsy Lajos waggongyári hivatalnok Neidenbach Katalinnal. Gülnér Antal szabó Gosenkranz Mariával. Soldán János színházi zenész Csajda Katalinnal.

— Discretió mellett azonnal és olcsón készit mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 683

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 101

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Az aradi ügyvédi kamara köréből. Az aradi ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy Békésmegye területén három új ügyvéd nyitotta meg irodáját. És pedig: Kardos József dr. Szeghalmon, Tardos Gáspár dr. Gyomán és Salamon Károly dr. Gyulán. — A kamara közhirre teszi, hogy Popa György dr. kőrösbökényi ügyvédet, kir. törvényszéki bírót a történt kinevezetése folytán, az ügyvédek lajstromából törölte; irodáját Papp János dr. kőrösbökényi ügyvédnek adta át.

§ A Lippich ügy. Budapestről jelentik: Abban a sajtópörben, amelyet K. Lippich Elek kultuszminiszteri tanácsos indított Zala György és Róna József szobrászok ellen, Szlavék Ferenc vizsgálóbíró tudvalevőleg megtagadta a valódiság bizonyítására vonatkozólag előterjesztett kérésüket. A vizsgálóbíró azzal okolta meg végzését, hogy a kultuszminiszter a fegyelmi eljárást Lippich ellen megszüntette. A két művész felfolyamodást adott be a vádtanácshoz, amely ma tartott ülésében a vádtanács határozatát megváltoztatta és a valódiság bizonyításának helyt adott azzal az indokolással, hogy a fegyelmi bíróság nem érdemi, hanem alaki okokból szüntette meg Lippich ellen az eljárást.

§ A sikkasztó jegyző. Tíz év óta huzódó bűnygyben mondotta ki az utolsó szót a Kuria. Papp Aurél gurbai segédjegyző még tíz év előtt több ezer koronát elsikkasztott a hivatalos pénzekből. Amikor kiderült a dolog, a segédjegyző elbujdokolt és csak évek múlva akadtak rá. A törvényszék nyolc havi börtönre ítélte, amelyet a tábla is helyben hagyott. A Kuria ma érkezett ítélete szerint a semmisségi panaszt elutasította és hozzájárult a két alsóbíróság ítéletéhez.

§ Izgatás az állomáson. Bregyán Flóra 1910. november 15-én Ujszentannáról Aradra akart utazni. A kezelő tisztviselő el volt foglaltva és pár pernyi türelemre intette a gazdát. Bregyán azonban türelmetlen természetű férfiú és mód felett boszantotta a megvárakoztatás. Elfogta a düh és kiabálni kezdett:

— Hiába kérek jegyet, ezek a disznó magyarok nem adnak. Persze a románnak csak a pénze jó. Adja isten, hogy Magyarország minél előbb Lengyelország sorsára jusson.

Az állomásfőnök feljelentésére izgatás vétsége miatt megindult az eljárás Bregyán ellen. akit a törvényszék ma két heti államfogházra ítél.

§ Juhtolvajok. Osztas János kurtiesi gazda 57 darab juhot bizott Jovanos Demeter nevű juhászára, hogy hajtsa őket a világosi vásárra. Jovanov estefelé Világos határába ért. Itt elnyomta az álm. Mialatt aludt Farkas Adám és Kereszturi Mihály juhások akik szintén Világos felé igyekeztek, az 57 juhot elhajtották és másnap potom áron elvesztegették. Jovanov rögtön jelentést tett a csendőrségen és a tolvajokat még a vásáron sikerült letartóztatni. A juhek is nagyrészt megkerültek, csak kettőhárom hiányzott. Az aradi kir. törvényszék ma a juhtolvajokat hat-hat havi börtönre ítélte.

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárási védjegyet — a halast — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óvakodjunk.

SÜLYOS

meghülést és makacs köhögést a leghatékonyabban és leggyorsabban a SCOTT-féle Emulsió-val lehet megszüntetni. Az első adagok vétele után megkönnyebbülés áll be, tekintet nélkül arra, hogy mióta volt meghülve, vagy köhögött.

Ennek magyarázata az alkotórészek kivételes tisztaságában és hatásában, valamint a gyártás kiválóságában rejlik. A 6667

SCOTT-féle Emulsió

összehasonlíthatatlanul hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Egy márványbánya vesztesége. A világosi Kapriorai márványbányák r. t. 1910-ben az előző évről áthozott 145.564 K betudásával 172.310 K. veszteséggel dolgozott (1909-ben 145.564 K), úgy, hogy a 360.000 K alaptőkének majdnem fele része elveszett. A mérleg-tételek (zárójelben az 1909. évi) a következők:

Vagyoni: Pénztár 404 (113), gyári felszerelés 51.635 (96.765), értékpapír 3680 (3680), irodafelszerelés 300 (300), vasutépítés 18.549 (18.550), ló és kocsik 1500 (—), mintakészlet 2500 (—), bányafeltárás 59.241 (235.539), adók 35.974, árukészlet leltár szerint 43.903, veszteség 1909. évről 145.564 K. — Teher: Részvénytőke 360.000, elfogadványok 30.000 (—), hitelezők — (262.001) K. Összesen 390.000 (622.001) K.

— Anket a kisipar segélyezése ügyében Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter a hazai kézmű és kisipar állami segélyezése ügyében ankétre hívta meg a kereskedelmi és iparkamarák titkárait. Az értekezleten Hieronymi miniszteren és Kálmán Gusztáv államtitkáron kívül megjelent valamennyi kamarai titkár és sokan a miniszterium műszaki vezetői közül. Hieronymi miniszter üdvözölte a megjelenteket és beszédében rámutatott arra, hogy a kézmű és kisipar mennyire rászorul a fejlesztésre, de e tekintetben fontos hogy a kézmű- és kisiparra vonatkozó adatok, rendelkezésére álljanak. Ezt a célt fogja szolgálni a kisiparosok hitelügyének rendezése. A miniszter után Thék Endre budapesti, Návay Gyula debreceni, Perjassy László szegedi, Sugár Ignác miskolci, Volf Gerő pozsonyi és Varjassy Lajos dr. szőlőtevel fel. Utóbbi az ipari szövetkezeteknek új alapokra való fektetését tartja szükségesnek. Véleménye szerint jó volna, ha a kamarák vennék kezükbe az ipari szövetkezetek ügyeit. A technológiai iparmúzeum szövetkezeti tanfolyamok létesítésével segíthetné elő az intézmény teljes kifejlődését. — A kereskedelmi miniszter megköszönte a felszólalásokat, kijelentette, hogy az ügy tanulmányozása hosszabb időt vesz igénybe, azért a további tanácskozásokat függőben tartja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. Etus. Néhányat közölni fogunk a küldeményből. Néhány hét múlva sorra kerülnek.

L. Lajos. Meg se közelíti azoknak értékét, amelyek mi közölni szoktunk.

K. K. Eltettük — jobb időkre.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 27.

Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge, 3 ezer mm. 10 fillérral olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Búza 1911. áprilisra	11 42 - 11 43	11 39 - 11 40
Búza 1911. májusra	11 15 - 11 16	11 09 - 11 10
Búza 1911. októberre	10 61 - 10 62	10 55 - 10 56
Rósa 1911. áprilisra	8 01 - 8 02	8 00 - 8 01
Rósa 1911. októberre	7 85 - 7 85	7 80 - 7 81
Tengeri 1911. májusra	8 65 - 8 66	8 65 - 8 66
Zab 1911. áprilisra	8 45 - 8 46	8 54 - 8 55

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés)

- Febr. 27. -

Magyar aranyárjádék 4%	111 65
Magyar koronajárjádék 4%	91 85
Magyar koronajárjádék 3 1/2%	71 25
Magy. földtörlem. kötvény 4%	92 69
Eorvát-szalva földtörlem. kötv. ny.	14 -
Magyar nyeresémsorsrészvény kölcsön	2 3
Paszvab. és csegedi sorsrészvény kölcsön	156 -
Csehrák járadék papírban	92 75
Csehrák járadék osztoke	6 5
Csehrák járadék aranyban	116
Csehrák koronajárjádék 4%	98 10
1900. évi osztrák államsorsrészvény	163 -
Csehrák-magyar bankrészvény	9 35
Magyar hitelbank-részvény	166 0
Csehrák hitelintézeti részvény	673 10
Csehr.-magy. államvasúti részvény	746 -
10 frankos arany (Napoleonkor)	19 61
Német birodalmi márká	117 5
London vista	24 02 1/2
Paris vista	14 92 1/2
10 márkás arany	3 47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsernokának hivatalos árjegyzéke

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 27

Búza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10 50 - 10 60
76	10 60 - 10 70
77	10 70 - 10 80
78	10 80 - 11 90

Róza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	10 40 - 10 50
Róza	7 90 - 7 10
Árpa	7 20 - 7 30
Zab	7 50 - 7 60
Tengeri(ul)	5 00 - 5 10

Budapest-kőbányai sertéskereskedelese

- Febr. 27. -

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 210-220 kilogrammon teljén szlyban 111-112 fillérig; közep páronként 300-400 kilogrammig terjedő szlyban 112-113 fillérig; fiatal nehéz páronként 220 kilogrammon teljén szlyban 167-168 fillérig; fiatal közep páronként 251-252 kilogrammig terjedő szlyban 168-171 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő szlyban 164-168 fillérig.

Sertéslejtés: febr. hó 23 napján volt 16082 darab, febr. 24 napján 16140 darab, febr. 25 napján 16200 darab, febr. 26 napján 16260 darab, febr. 27 napján 16320 darab. A hízó sertés üzem irányszála nyung dt.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911 febr. 28-án kedd

(Bárd Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett)
1. Egy szeles nap. Mulatságos. — 2. Elefánt vadászat. Színes látványosság. — 3. Róza szírmok. Dráma. — 4. Diva hőbort. Humoros. — 5. Leányereskedelem.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1911. február hó 28-án:

Delután 3 és fél óra or mérsékelt helyárrakkal:

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi hasonló című költsi elbeszéléseiből írta: Bakonyi Károly. Zenéjét Heltai Jenő verseire szerzte: Kacsóh Pongrác.

SZEMÉLYEK:

János bojtár	Ladiszlay J.	A falu csőze	Kulcsár L.
Iluska, árva	Zalai Margit.	A király	Polgár S.
A mostoha	Benkőé P.	A királyleány	Wassák V.
Strázsamester	Herold Ede.	Bartoló, tudós	Szabó Lajos.
Bagó	Cseh Ferenc.	A tabornok	Ajtai Odón.

Kezdete delután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor rendes helyárrakkal:

A bérlet

Cigányszerelem.

Regényes operetta 3 felvonásban. I. ták: Willner és Bodanszky. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Fordította: Gábor Andor. Rendező Kulcsár Lajos.

SZEMÉLYEK:

Dragotín	Heltai Jenő.	Zórika	Wassák V.
Bolozsku	Huszár K.	Jolán	Sz. Rentál B.
Dimitrián	Vas Jenő.	Körösházy	Dióssy Nusi.
J. zsi cigány	Cseh Ferenc.	Jule-a	Fenkóné
Mózi	Polgár S.	Foresku tiszt	Herold E.
Mosza	Kulcsár L.	Liabic bojár	Maas F.

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedden, 1911. február 28-án:

1. Téli sport a Semmeringen. Természettudai felvétel. — 2. A körözött szökevény Elekkep. — 3. A mintagyerek. Humoros kép. — 4. A bűnjel. Sherlock Holmes detektívregénye. — 5. A portugál köztársaság fővárosa. Líszabon látképe. — 6. Palinak sietős dolga van. Kacagató bohózat.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. 1-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások delután 3 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérn kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhaker. — Buffet.

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen fiunk ravatalára koszorut helyeztek, vagy megjelenésükkel fájdalmunkat enyhíteni óhajtották, ezton fogadják köszönetünket. Különösen az aradi pénzüntézetek, a pécskai közönség és pénzüntézetek, a pécskai járási és gazdasági takarékpénztár igazgató-sága, az A. Cs. E. V. művezető, mzdonyvezető, fűtő, műhelyszemélyzet és a szárnyaskerek dalkör

Arad, 1911. febr. 27.

859

Hajdu család.

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk el mindazoknak, kik felejthetetlen halottunk

néhai Vidor Józsefné szül. Faller Gizella

f. é. február hó 25-én végbement vég-tisztességén kegyesek voltak részvételükkel és megjelenésükkel mély fájdalmunkat enyhíteni, s végül mindazok, kik az elhunyt ravatalára koszorut helyeztek, ez uton is fogadják halás köszönetünket. 856

Arad, 1911. február hó 28.

A gyászoló Vidor és Faller család.

ÉRTESEITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az eddig is igen jó hírnévnek örvendő

Fekete Sas

szállodát • Boczkó-utca 5. sz. alatt március hó elsőtől átveszem szat amai modern kornak megfelelően berendezve kávéházzá.

alakítom át s a leg-italokat fogom igen tisztább és legkifünőbb telt látogatóimnak kiszolgálni. — Ugyanott egy orthodox kóser éttermet is nyitok s abonnenseket is elvállalok. Kérem az igen tisztelt közönség nagybecsű támogatását. 801

Tisztelettel

Fuchs Lázár.

TANTÁL-LÁMPA

a legjobb fémszálas
izzólámpa.

ÁRAMVEGTAKARITÁS Kb. 80%, FEHÉR FÉNNYEL ÉG. RÁZKÓDÁSOKNAK ELLEN ÁLL. IGEN TARTÓS. MINDEN HELYZETBEN KIFOGÁS-TALANUL ÉG. NAGYOBB RENDELÉSEKNÉL M A G A S ENGEDMÉNY.

Megrendelhető: 6-01

Magyar-Siemens-Schuckert-Művek-nél
Budapest, Lipót-körút 5.

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

Pénzt

9516

jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a Hókpostá mellett.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szitaárak
és acélsodrony ágybetét készítőik

Arad, József főherceg-ut 18. sz.

Gyártelep:

Fossuth-utca 45. sz. Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 743

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, úgymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szives pártfogást kér készszolgálatl 3951

Molnár Antal,

épület és műbútorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bólsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Mallaria pl. mediumok kimutatását.

Vidal Ficker (Típhus, Paratíphus) Punctios (umbilicis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bacterologicus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövet-tani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó steril kímésővek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legmegtámasztottabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat dr. Lukács Jenő és dr.

Posgay István orvos urak végzik. 361

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota.

591

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereztetnek TELEFON 438. TELEFON 438.

AKI

zamatatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 80 fillérért egy üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

TURUL CIPŐ REKLÁM-ÁRON

adjuk el.

Mindenki használja fel most az alkalmat, jól és olcsón vásárolni. Ajánljuk ezuttal kirakataink megtekintését is. 240

Turul cipőgyár r. t. Temesvár.

Főraktár Arad: **Minorita-palota.**

Pankota község főutcáján,

közvetlen az Arad-Hegyaljai motor vasut végállomása mellett egy jókarban lévő

háza termőképes kerti szőlővel

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad ugyanott a háztulajdonos

özv. Morodán Péterné.

804

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl gyökerez és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG
szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Nélkülözhetetlen háziszser

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban lévő sósborszeszek közül a legjobb hatásúnak bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfájás, oldalszurás, hátfájás és csúszos fájdalmaknál.

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ARPÁD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Walez droguerijában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról hírhedt csipkeárúháznak továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb parti-árak érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. schiffon 99 krtól feljebb
Női nadrág " 74	Téli ing 35 "
Glott alj l. dupla 125 "	Gallér osak 7 "
Lüxter alj l. dupla 125 "	Kézeli párja 8-16 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Harisnya 3 pár 50, 90 és 100 "
Midervédő batizt 52 "	Selyem gallérvédő 68 "
Batizt alj 125 "	Klasszékeztü párja 59 "
Taft selyem l. méterre 68 "	Selyem aál 38 "
Calkos selyem l. méterre 82 "	Kézimunka kongré kezdés 125 "
Gyermekruhák 75 "	Csipe, méterje 1 "
Zsebkendő tuatja 68 "	Csipe szövet 25 "

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeárúháza fiókja.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

ALAPITTATOTT 1840.

ALAPITTATOTT 1840.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA
ARAD, SZABADSÁG-TÉR 19. SZ.

„Herveth” mellfűzők

1911. évre legújabbán javított model E mieder facon kizárólag nálunk kapható. Kitűnő szabás, elegáns kiállítás, selyem harisnyatartóval, könnyű viselet

darabja 7 korona.

Vidéki megrendeléseknél elég a slussbőcség megadása

Kostüm-kelmék

legdivatosabb ujdonság.

Teljes nagy választék már megérkezett. Felhívjuk a közönség szives figyelmét, hogy fukete és tégelhof színekben kiváló finom, 140 cm. szélességben, egész külön kezelve hozzuk forgalomba.

Versenynélküli olcsó árak.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea
és

RUM

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

ATLANTIKA

egyedüli

KÁVÉ ÉS TEA

speciális üzlet.

Mi a titka

annak, hogy a ki ma Aradon jó kávét és teát akar, csakis itt vásárolja e cikkeket. 171

1. Kifogástalan jó minőségű áru.
2. Szakszerű tiszta kezelés.
3. Fűszer és egyéb szagoktól mentes.
4. Minden órában friss pörkölés

villany-üzemű pörkölőn.

ARAD, Andrassy-tér 20.
Szemben a vármegyeházzal.

Városi és megyei telefon 609.

Polgári takarékpénztári
részvényt,

ha el van zálogosítva is,

megvételre keresünk.

Ajánlatok az ár megjelölésével
„Részvény” jelige alatt a kiadó-
hivatalba kéretnek. 818

Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek 418

adás-vételét

ingyen közvetíti és
sörkölcsonőket
leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

*Szabászati és varrótanintézet
intelligens nők részére.*

A legújabb szabászati módszer szerint tanítok intézetemben angol és francia női ruha rajzot, szabást és varrást. Tanítványaim a tanulás ideje alatt saját részükre, vagy hozzátartozóiknak készíthetnek ruhákat. Minek révén az e célból kiadott költségek már a tanulási idő alatt megtérülnek.

Kiképzettést nyernek még még a fehérnemű rajzolás, szabás, varrásban és a fehérhímzésben.

Valamint eredeti csomózott smirna-szőnyegnek gépeken tetszés szerinti nagyságban való gyors készítésében.

Vidéki tanítványaim számára az intézetben saját felügyeletem alatt nagy kényelemmel berendezett internátust létesítettem, ahol egyúttal a háztartás vezetésében és főzésben gyakorlati oktatást nyernek. Zene továbbképzése céljából zongora használat rendelkezésére áll. Tisztviselők családtagjai 20% tandíjkedvezményben részesülnek. Beiratás 1911. március hó 1-től állandóan.

Levélbeli megkeresésre prospektussal készséggel szolgál

Rákóczyné Végh Eszter,

okl. tanítónő, az intézet igazgató és tulajdonosnője
Arad, Szabadság-tér 3. sz.

705

763—911.

Vinga nagyközség előljárósága.

Pályázati hirdetmény.

Vinga nagyközség előljárói a képviselőtestület, 26/911. kgy. számú határozata folytán, az elhalálozás folytán megüresedett r. kath. kántori állás betöltésér. pályázatot hirdetnek. Pályázati határidő 1911. évi április 9-én jár le.

A kántor évi fizetése nyugdíjjogosultság nélkül 2000 korona, lakóére 400 korona, azonkívül melékkeresete a főtisztelendő csanádegyházmegyei püspöki hatóság által megállapított és a mindenkori plébános által beszedendő és átadandó díjazás.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint okmányokkal felszerelt kérvényeiket az előljáróságnál nyújtsák be, egyben figyelmeztetnek, hogy próbaéneklés és orgonálás végett, a jelentkezés sorrendjében lesznek meghíva, akik pedig magukat ennek alá nem vetik, azok kérvénye figyelembe nem vétetik.

Vingán, 1911. évi február hó 20-án tartott képviselőtestületi közgyűlésből. 844

Schäffer József,
főjegyző.

Dupeza Flórián,
bíró.

LÁNYI Elegáns utcai és estélyi czipők minden kivitelben Atzél Péter-utca I. KOBRAK

656

Apró hirdetések.

Zálogházból

Értéktelt arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér I. 2974

Édes szívem!

Sürgöny fölösleges. Sokat gondolt Reád Őreged. 857

Központiban

szombaton este látott gyönyörű kis leányt esdve kérem, tudassa hol láthatnám viszont? Értesítést „Doktor” jellegre a kiadóhivatalba kérem. 358

É adó

Arad, Csiky Gergely utca 6. szám alatt levő ház, szabad kézből. Cim a kiadóhivatalban. 763

Ház eladó.

Orvosok, ügyvédek, kereskedőknek alkalmas ház Arad, Asztalos Sándor-utca 4. szám, sürgősen eladó 45.000 koronaért, igen kedvező feltételek mellett. Bővebbet Watz, Temesvár Royal-kávéház. 771

Egy jóforgalmu vendéglő

más vállalat miatt azonnal eladó. Értekezni lehet Tóth Pál vendéglősnél, Boros Béni tér 23. 852

Tökölly-tér

és Aulich Lajos utca sarkán modern 5 szobás lakás mellékkeliségekkel május 1-ére kiadó. Bővebbet Aulich-utca 1. 845

Házat veszek

2 vagy 3 lakással. Ajánlatokat a kiadóba K. N. jellegre. 855

Különbejárata

földszintes utcai butorozott szoba, előszobával vagy anélkül, azonnal kiadó Simonyi utca 6. 814

S optatós adának ajánlkozik

fiatal rendes nő azonnali belépésre. Vidékre is elmegy. Cime a kiadóban. 821

Egy fiatal segéd kerestetik

fűszer és rövidáru kereskedésbe, román és magyar nyelv kívántatik. Cim a kiadóban. 826

Boros Béni-tér 1. a. szám

alatt II. emelet egy 7 szobás lakás május 1-re kiadó, melynek 2 külön bejárata van. 699

Cseplőgépek

javitását elvállalom, olyat is, mely korán próba alá kerül, olcsón és jótállás mellett. Banaczán Mihály okleveles gépész Arad, Vendelő-utca 5. sz. 834

Javaszi női kabátok és felöltők

megerkeztek, 15 koronától feljebb minden árban. Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4268

Fakereskedésem

részére keresek egy fiatal embert, ki a detail elárusítását érti. Német nyelv tudása szükséges. Vas József fakereskedő Ujarad. 802

Telek eladó

a Kápolna-utca mellett, Sarkad Választó-utca 24/a. számú ház szomszédságában, ahol bővebb felvilágosítás is kapható.

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. Intelligens elárusító Andrassy-téri üzletünkben felvételik. Keresünk vételre egy használt Wertheim-szekrényt. 555

Rongált dobozu levélpapírok

meglehető olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár, 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Vesztek egész könyvtárakat legmagasabb áron. Kerpel Izso könyv és papirkereskedése. Aradon. 4071

Ingyen kísérletezésre.

Költőgép

szabadalmazva, 10 év óta a legjobban bevált házi és vadásznyasok tojásai kiköltésére, 45 koronátó felfelé. Tudakozódhatni egész Magyarországon.

G. Mücke, Reisenberg No. 23. bei Wien. 687

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Száraz tűzifa

kapható

Dengl-fatelepén

Kossuth-utca végén:

1 öl tölgydorong . . . . . 20 kor.
1 öl szildorong . . . . . 24 kor.
1 öl tölgyhasáb . . . . . 24 kor.
1 öl bükkhasáb 26, 28 és 29 kor.
1 öl cserhasáb . . . . . 32 kor.

Aprított tűzifa 180 100 kilonként.

Fűrészgép rendelkezésre áll

Telefon 674. 854

639—911. tkvi szám.

Póthirdetmény.

Az ujaradi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint az Első Német-szentpéteri Takarékpénztár végrehajtónak Zajáts János és Lella Mária főnlaki lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 556 kor. és járulékal iránti végrehajtási ügyben az 5067/910. sz. a. kibocsájtott árverési hirdetményben a főnlaki 1023. sz. tkjvben A. I. 1—2. sor 172/a. és 868. hrsz. a.

Zajáts János, Lella Mária tulajdonánál felvett ingatlan 1051 kor. kikiáltási árban Főnlak községében 191. évi március hó 6-ik napjának délelőtti 9 órájára kintűzött árverés az 1881. LX. t. e. 167. §-a alapján Muth Lőrinc végrehajtató érdekében is 374 kor. 60 fill. tőkekövetelése és járulékalnak kielégítése végett megtartatni fog.

Ujaradon, 1911. évi február hó 9-ik napján.

A kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság.

843

Kovacsics, s. k.
kir. járásbíró.

Uj üzlet.

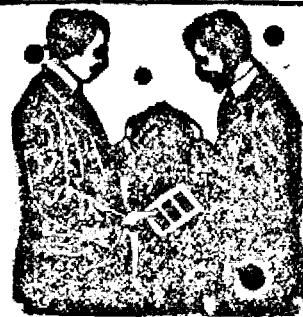
„Körösvölgy pálinka raktár”

cím alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likőrök, valamint Almay-féle fajborok palackokban árusítottak.

Nagyérdemű közönségnek szives támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető.

Brünner szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 8933

A tanítói szövetség és az Állami tisztviselői egyesületének szállítója. Ha direktre a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Das minta választék megtekintésére bérmentve küldetik.

Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy

Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

338